

Sreda, 19. februar 2003.
Svedok Dragan Vasiljković
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.08 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, nekoliko preliminarnih napomena pre nego što se svedok uvede u sudnicu. Imajući u vidu deo iskaza ovog svedoka, Tužilaštvo je zatražilo zaštitnu meru odloženog obelodanjivanja i dodelu pseudonima. Pretresno veće odobrilo je te mere 3. maja 2002. godine. Svedok je sada došao u Hag (The Hague) i informisao je Tužilaštvo da više ne traži zaštitne mere niti pseudonim i njegova želja je da ovde sada svedoči na otvorenoj sednici. Zato tražimo da se taj nalog promeni.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC GRUM: Druga stvar je sledeća. Tužilaštvo zajedno sa ovim svedokom namerava u spise uvrstiti jednu video traku. Zatražili smo izvesne zaštitne mere u vezi sa tom video trakom koju je Tužilaštvo dobilo na osnovu Pravila 70. Odlukom od 7. juna 2002. godine Pretresno veće je odredilo da video traka i prateći transkript nose broj B-3000 u svim sudskim dokumentima i da se identitet organa koji je dostavio traku ne obelodani. Pod tačkom 3 odlučeno je da se ta traka i prateći transkript uvrste pod pečatom, zapečaćeni, i pod tačkom 4 odlučeno je da se sednica na kojoj video traka bude gledana bude privatna sednica. Od vremena kada je ta odluka donešena izvor video trake pristao je da se traka javno obelodani i Tužilaštvo traži da tačke 1, 3 i 4 vaše odluke od 7. juna promenite kako bi ta video traka mogla da se pokaže u javnosti i kako bi i transkript trake mogao da izađe u javnost. Budući da izvor trake i dalje želi da ostane anonimn, mi tražimo da tačka broj 2 vašeg naloga i dalje ostane na snazi.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC GRUM: I konačno, molim da uđe u zapisnik i sledeće. Gospodin Milošević je spomenuo, ako se ne varam, izjavu od 17. februara 1993. godine, ta se godina pojavila u transkriptu. Svedok je izjavu potpisao 17. februara 2003. godine i ta je izjava predata gospodinu Miloševiću odmah, manje od sat vremena nakon što je potpisana. Ja neću postavljati nikakva pitanja o toj izjavi, kratki istorijat dobijanja te izjave je sledeći. Ona je rezultat razgovora koji je počeo pre dosta vremena, a budući da je ovaj svedok često putovao, izjava nije mogla da bude završena, i ona je završena tek kada je došao u Hag. Mi smo tu izjavu predali gospodinu Miloševiću kako bi on imao celokupan uvid u materijal tog svedoka, ali ja se njome neću koristiti prilikom ispitivanja.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC GRUM: Tužilaštvo poziva gospodina Dragana Vasiljkovića.

SUDIJA MEJ: Dok svedok ulazi u sudnicu, moram da kažem da smo mi dobili tri zasebna svežnja dokumenata, pod brojevima 1, 2 i 3. Čini mi se da će ti dokumenti ući u spis putem tog svedoka, zar ne?

TUŽILAC GRUM: Tako je.

SUDIJA MEJ: Prvi svezak, prvi tabulator je rezime prethodnog razgovora sa svedokom. To naravno neće biti dokazni predmet.

TUŽILAC GRUM: Tako je.

SUDIJA MEJ: A ove ostale možemo da razmatramo naknadno. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sedite.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Hvala.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, kad već govorimo o dokaznim predmetima bilo bi dobro da ta tri svezka dokumenata dobiju i dokazne brojeve. Prvi svezak sadrži opšte dokazne predmete, to je ovaj šta ste upravo pomenuli. Drugi svezak sadrži predmete povezane sa video trakom, a treći svezak sadrži dokazne predmete vezane za "Fond Kapetan Dragan".

SUDIJA MEJ: U redu, molim da se dodele brojevi.

sekretar: Prvi svezak će nositi dokazni broj Tužilaštva 390, broj dva će biti 391 i broj tri 392.

SUDIJA MEJ: Prvi svezak, prvi tabulator je, kao što sam već rekao, rezime izjave svedoka i ne ulazi u spise.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što počnem, časni Sude, moram da kažem da ćemo danas prilikom izvođenja dokaza koristiti jedan kompjuterski program kako bismo mogli brzo da prezentujemo dokazne predmete. Ja sam objašnjenje stavio na početku dokumenta koji sadrži sažetak svedočenja ovog svedoka, a zavisno o tome gde sedite u sudnici, morate da pritisnete različito dugme da biste na svom ekranu mogli da videti te dokumente. Raspored tih dugmadi stoji u samom sažetku. Gospodine, kažite nam na početku kako se zovete?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Moje ime je Dragan Vasiljković.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da opišete kako je došlo do toga da budete svedok u ovom predmetu i koji su vaši motivi za današnje svedočenje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa imam četiri razloga zašto sam ovde. To je bila za mene velika odluka. Prvi razlog je zato što u samoj optužnici protiv optuženog moje ime je pomenuto. Zatim, jedan veći broj svedoka pred vama ovde je pomenulo moje ime. Neki su to uradili u hronološkom opisu dešavanja u Krajini, a mislim da su to neki uradili tendenciozno, sa ciljem da se iskrivi istina, pa se nadam da mojim dolaskom ovde ću dobiti šansu od Tužilaštva, optuženog ili od Tribunala da možda neke stvari stavimo na svoje mesto. Treći razlog, ja sam siguran da ste upoznati, uz svo poštovanje

prema Sudu, da u mojoj zemlji postoji veliki skepticizam prema ovome Sudu, i ja delim njihov skepticizam. Međutim, smatram da je jako bitno da svi mi koji smo učestvovali u tim događajima dođemo ovde i damo svoju izjavu kako bi jednog dana, ako se ovde ne zadovolji pravda, neko ko bude radio reviziju bar ima materijala sa kojim bi mogao da radi. Još jedan veliki motiv. Moram vam reći da, za poslednjih pet godina, ja sam na hiljade puta morao da odgovaram na pitanja da li je protiv mene podignuta optužnica ili ne. Ja ovo kad govorim ne govorim samo u svoje ime već u ime mnogobrojnih svedoka koji treba da dođu ovde i koji su već bili ovde. To je jedno veliko maltretiranje zbog tajnih optužnica i tako dalje, i smatram da mojim dolaskom ovde, ako postoji nešto protiv mene, ovo je jedna dobra šansa da mi se uruči ta optužnica tako da mogu da nastavim svoj život normalno. Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, recite nam da li postoji bilo kakav sporazum između vas i Tužilaštva u vezi vašeg današnjeg davanja iskaza?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ništa osim toga da se ovde postigne istina, koliko sam ja bar to razumeo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada dobili bilo kakvu ponudu u vezi imuniteta ili bilo kakvih pogodnosti od strane Tužilaštva tokom vaših kontakata sa kancelarijom Tužilaštva?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam prvi dan rekao da mi nije potrebna nikakva zaštita niti prihvatam njihovu zaštitu. Dobio sam jedan papir koji nisam hteo da potpišem, na kome se kaže da sve ono što budem rekao ovde vezano za, da ne može mene da okrivi ili tako nešto, ali ja to nisam hteo da potpišem, jer smatram da meni nije potrebna nikakva, nikakva, ovaj, zaštita od ovog Suda.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 389, tabulator 2. Da li je ovo pismo koje ste dobili u poslednjoj nedelji vaših priprema za svedočenje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je to pismo i kao što vidite, ja nisam potpisao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I prema vašem shvatanju, kakav je efekat tog pisma koje ste dobili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je ovo pismo koje kaže da sve ono šta ja budem rekao u pripremama za ovo suđenje ili tokom suđenja protiv optuženog ne može se, neće se iskoristiti protiv mene. Ja smatram da sam vrlo odgovoran za sve šta sam uradio i za sve šta ću reći ovde, tako da ne vidim zašto bih potpisao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to pismo vama predato zbog toga što Tužilaštvo raspolaže navodima protiv vas koji dolaze iz drugih izvora, navodima o mogućim nedelima?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam ja šta je vaše, ovaj, šta je vaš motiv bio za to, ali verovatno je to zbog toga. Kao šta sam rekao, meni nije stvarno potrebna bilo kakva zaštita, pa ni ova, tako da bih, voleo bih da dobijem šansu da odgovorim na svaku optužbu koja je protiv mene pokrenuta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Ja ću vas zamoliti da pogledate u ekran pred vama, molim da se monitor gospodina Vasiljkovića stavi na položaj "off". I kada pogledate dokazni predmet 389, tabulator 1, recite nam da li prepoznajete šta stoji u tom dokaznom predmetu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je malo sitno, ako može da se uveća. A da, da, to su moje, opis mog školovanja i predašnjeg iskustva pre dolaska u Australiju (Australia), u Jugoslaviju, pardon. Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako bismo uštedeli vreme neću da ulazim u detalje vaše biografije, ali recite nam da li ste voljni da odgovorite na eventualna dodatna pitanja optuženog ili Pretresnog veća ukoliko do njih dođe?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na početku vašeg svedočenja želim da vas nakratko pitati o nekim osobama koje ćete spominjati tokom vašeg svedočenja. Recite nam prvo ko je Frenki Simatović?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Frenki Simatović je pripadnik Službe državne bezbednosti i prvi čovek koga sam ja upoznao iz te službe u Jugoslaviji, koji je kasnije postao moj porodični prijatelj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, on je i danas vaš lični prijatelj?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jovica Stanišić?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jovica Stanišić je isto pripadnik Službe državne bezbednosti. Kada sam ga upoznao, ne znam na kojoj je funkciji tada bio, ali bio je jedan od viših oficira Službe državne bezbednosti. Inače je bio pretpostavljen, bar dobrim delom, koliko ja znam, Frenkiju Simatoviću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam sada opišete kako vi shvatate šta je to Državna bezbednost koji je njen zadatak, u okviru kakve strukture se nalazi i kome je potčinjena?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa u vreme dok sam ja stupio u kontakt sa službom, kasnije je to verovatno nešto bilo menjano, mada ja o kasnijoj fazi ne mogu sa preciznošću to reći, ali kad sam ja stupio u kontakt sa njima, to je bila jedna vrsta tajne službe poput mnogih tajnih službi u svetu čiji je zadatak bio čuvanje ustava. I bila je potčinjena Ministarstvu unutrašnjih poslova u tom periodu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sada govorite o Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije ili o saveznom Ministarstvu unutrašnjih poslova Jugoslavije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Srpska služba je bila potčinjena srpskom ministarstvu, a savezna služba je bila potčinjena saveznom ministarstvu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Major Fićo Filipović?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa u vreme kad sam ga ja upoznao to je bio jedan od nižeg ranga pripadnika službe koji je radio kao partner ili kao saradnik Frenka Simatovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milan Radonjić?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Milan Radonjić je isto tako bio jedan od saradnika Frenka Simatovića koji je tek kasnije, mnogo kasnije postao načelnik gradske sužbe Beograda.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta znate o gospodinu Dušanu Orloviću?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Dušan Orlović je ovako jedan vrlo tih, miran, simpatičan gospodin koji je u tom periodu bio načelnik Službe državne bezbednosti Krajine, krajiške tajne službe koja se tada osnivala na početku. Ja sam u samom početku imao nekoliko susreta sa njim. Kasnije nisam imao više potrebe da, mislim, vrlo malo sam vremena provodio sa njim. Samo znam da je bio na mestu načelnika tajne službe Krajine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Saša Medaković?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Saša Medaković je bio pripadnik krajiške službe. Kasnije je postao moj prijatelj i on je u principu čovek koji je mene odveo dole u Krajinu, preko njega sam ja dobio najviše informacija o dešavanju u Krajini i on mi je pomogao da donesem odluku da se, da odem u Krajinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Srba Milovanov?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Srba Milovanov je kolega, pilot, i ja ga znam iz dana avijacije. On je kasnije postao "member of the Parliament", ili oprostite, imam "mental block, member of the Parliament" u srpskom parlamentu i on me je upoznao sa Frenkijem Simatovićem i sa službom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I konačno, osoba po imenu Mark Linč (Mark Lynch)?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mark Linč je isto moj kolega pilot, bivši pripadnik Crvenih beretki britanske armije koji je na moj poziv došao da mi pomogne da postavimo kamp za obuku u Krajini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je tačno da ste izvestan period vašeg života proveli u Australiji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, najveći deo mog života sam proveo u Australiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I dok ste bili u Australiji, da li ste tamo bili pripadnik oružanih snaga Australije ili u rezervi australijskih odbrambenih snaga?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, bio sam pripadnik oružanih snaga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko godina ste, otprilike, bili pripadnik tih oružanih snaga?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Šest godina sam aktivno učestvovao u oružanim snagama u Australiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste verovatno u Jugoslaviju dolazili u više navrata. Međutim, u ovom trenutku želim da vas pitam da li ste se u maju 1990. godine vratili u Beograd?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali nisam došao iz Australije, tad sam došao iz Amerike (United States of America) sa svojim privat-

nim avionom. To je jedan mali, jedan motorni avion kojim sam preleteo Atlantik i došao u Beograd, bez ikakvog plana zadržavanja u Beogradu već to je bilo na putu za Afriku (Africa). Beograd je bila samo jedna stanica gde sam sačekao pogodno vreme da nastavim taj prelet do Tanzanije (Tanzania) gde mi je bio cilj da odem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U to vreme, u maju 1990. godine recite nam kakvo je tada bilo vaše shvatanje ili ono šta niste shvatali o političkom razvoju događaja u Jugoslaviji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa znate kako, ja sam stvarno bio vaspitavan u jugoslovenskom duhu. Ja sam doživljavao Zagreb kao svoj grad, Jadransko more kao moje more, moj kum je Hrvat. Ja ne znam, ali postoji jedna izreka u našem jeziku koja kaže "Bog pa kum", to vam daje značaj kolika je važnost kuma kod nas Srba. Nisam potpuno, u potpunosti shvatao, ja sam to doživljavao kao jednu post-titoističku eru nemira na teritoriji bivše Jugoslavije, i kasnije sam počeo to da doživljavam kao povampirenje fašizma u Hrvatskoj, sa jačanjem HDZ koji je vrlo brutalno nastupao sa povampirenjem ustaštva. To je bila moja percepcija, a u principu, da vam iskreno kažem, ja nisam znao da postoji Krajina niti sam znao da Srbi žive u Krajini, kada sam došao u maju 1990. godine. Pardon, još jedna vrlo važna stvar. Kad sam pravio taj prelet preko Atlantika, moje prvo mesto sletanja je bila Rijeka u Hrvatskoj, tako da uopšte nisam imao predrasuda oko dešavanja u samoj Jugoslaviji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li onda može da se kaže da ste nedugo po vašem dolasku u Beograd postali, našli se u žiži interesovanja upravo zbog toga što ste preleteli Atlantik svojim avionom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa dobro, ne samo to, ja sam nekoliko godina ranije, od 1993. godine do 1996. godine... Ja sam 1993. godine, pardon, korekcija, 1983. godine sam napustio Australiju na jednoj predivnoj jahti od 28 tona koju sam sam sagradio. Proveo sam oko tri godine krstareći Indijskim okeanom, otišao u Afriku i onda sam došao u Jugoslaviju sa svojom jahtom. Verujte, ima vrlo malo Srba koji su uradili nešto slično. Pogotovo nakon mog preleta Atlantika u jednomotornom avionu nije mi teško bilo da nalazim prijatelje tamo i bilo je dosta interesovanja vezano za mene.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, video koji ćemo predložiti na usvajanje i za koji ćemo tražiti da se pogleda u celosti dugačak je 48 min-

uta. Ja ću sada prekinuti ispitivanje i preći na četvrti odeljak rezimea ovog svedočenja, dakle paragraf 52, kako nas ne bi zatekla pauza prilikom gledanja ove video trake, a vratiću se na ovu temu kasnije. Sada ću samo pitati gospodina Vasiljkovića nešto unapred, odnosno nekoliko preliminarnih pitanja pre no što počnemo da gledamo video. Monitor gospodina Vasiljkovića treba da bude na *off*. On se neće prikazati na kanalu za video već na kanalu za kompjuterske dokaze. Gospodine Vasiljkoviću, da li ste bili prisutni na ceremoniji koja je održana 1997. godine, prilikom koje se proslavljala istorija "Crvenih beretki"?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, i tada sam dobio neku vrstu medalje od jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste stigli na tu ceremoniju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja, moja prijateljica, Frenki Simatović i njegova prijateljica došli smo helikopterom od Vojno-medicinske akademije do mesta Kula gde je, gde se nalazi kamp Jedinica specijalnih operacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je na toj svečanosti bio i gospodin Milošević?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću zamoliti da vam se pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 390, dokument pod tabulatorom 1, to je kopija video kasete, moliću da se pokaže svedoku. Po dolasku ovde u Hag, je li od vas zatraženo da pogledate video traku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam vrlo impresioniran. Hteo bih da vam kažem par stvari vezano za ovu traku. Zamolio sam ako bih ja mogao da dobijem jednu ovu traku i rečeno mi je da je to, da ne mogu da je dobijem, jer je to jako senzitivan materijal. Na ovoj traci se nalaze apsolutno svi pripadnici srpske službe i ja mislim da u istoriji bilo koje tajne službe, ovo je možda jedinstveni primer da na jednoj traci imate sve pripadnike jedne tajne službe jedne države i tako da, da pogledao sam ovo sve i to je tako.

SUDIJA MEJ: Nema sumnje, mi ćemo to da vidimo kada za to dođe vreme, a sada vas molim da se ograničite na pitanja kako bismo mogli da idemo kroz ispitivanje što je brže moguće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ova kasetu koju vidite sada pred sobom nakon što ste je pogledali, da li je ona izvađena i vama pokazana, odnosno data na potpisivanje kako bi se na neki način ovekovečilo da ste vi pogledali ovaj video zapis?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Odgovor je da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li su vaši inicijali na ovoj kaseti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, naš sledeći dokazni predmet koji se ne tiče svedoka, odnosno bar jedan njegov deo je pod tabulatorom 2. To je zapravo službeni prevod naše prevoditeljske službe. Dakle, imamo srpskohrvatski tekst, odnosno govor i engleski prevod. Gospodine Vasiljkoviću, da li vam je ponuđena ili data kopija srpskohrvatskog transkripta i engleskog transkripta ove video trake?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Budući da ste bili tamo prisutni, da li ste identifikovali i neke greške na video traci, mislim pogotovo na identitet nekih od prisutnih?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću sada, dakle, da pogledate dokazni predmet Tužilaštva broj 390, tabulator 4. Tu imamo dva različita transkripta. Da li su to transkripti koje ste vi ispravili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste gledali traku, da li ste videli i neke veterane sukoba u Krajini, ljude koje ste vi lično obučili i sa kojima ste se družili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se svedoku sada pokaže dokazni predmet 390, tabulator 4. Zajedno sa osobljem Tužilaštva, da li ste napravili jednu tabelu koja je sadržavala imena svih tih veterana, kao i vreme kada se oni pojavljuju na ovoj video traci?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, vi ste napravili to, ja sam korigovao neke greške koje su, gramatičke greške i neke greške koje su bile očigledne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, dokazni predmet koji je sada pred vama je zapravo popis veterana, ljudi sa kojima ste se družili. I najzad, molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 390, tabulator 5. Slično pitanje, da li ste videli neke fotografije koje su skinute sa tog snimka i da li ste pomogli osoblju Tužilaštva prilikom identifikacije ljudi koji se nalaze na tim fotografijama, kako bi Pretresno veće znalo ko su oni, odnosno ljudi koji se pojavljuju na ovom snimku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to su većinom javni ljudi koje svi znaju i očigledno je ko su.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste stavili svoj paraf pri dnu svake od ovih stranica kako biste naznačili da su identifikacije na tim fotografijama ispravne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, sada ću zamoliti da se prikaže naš dokazni predmet, a po završetku gledanja postaviću nekoliko pitanja svedoku.

SUDIJA MEJ: Za zapisnik molim vas brojeve dokaznih predmeta.

TUŽILAC GRUM: Da, svakako. Dakle, dokazni predmet 390, tabulator 1 ćemo sada da prikažemo. Iako sam to već naglasio, ono šta će Sud videti je zapravo digitalna verzija video snimka, kao i verzija transkripta, odnosno uz pomoć našeg video programa ići će paralelno i transkript kako bi Pretresno veće moglo da poveže snimak i transkript. Mislim da bismo sada to svi trebali da imamo na svojim monitorima.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

SUDIJA MEJ: Ovo je parada održana 1987. godine, zar ne?

TUŽILAC GRUM: 1997. godine, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Da, 1997. godine, izvinjavam se.

(Video snimka)

Žika Ivanović: *Gospodine predsedniče, veterani Jedinice za specijalne operacije Državne bezbednosti Republike Srbije postavljeni za vašu smotru. Raportira pukovnik Žika Ivanović.*

Jovica Stanišić: *Kako si? Dobro? I ja sam jedan od njih?*

Žika Ivanović: *Niste vi jedan od veterana.*

Jovica Stanišić: *Izvini me... Veterani.*

Kapetan Gelj: *Jedinica spremna za smotru. Raportira kapetan Gelj. Mirno. Oružje. Na mestu voljno.*

Milorad Luković: *Jedinica mirno. Oružje k nozi. Na mestu voljno.*

Slobodan Milošević: *Baš lep dan.*

Milorad Luković: *Počasni pozdrav. Gospodine predsedniče, Jedinica za specijalne operacije Službe državne bezbednosti Republike Srbije spremna za smotru. Raportira komandant jedinice pukovnik Luković Milorad.*

Slobodan Milošević: *Zdravo Lukoviću.*

Milorad Luković: *Pripadnici Jedinice za specijalne operacije, zdravo.*

Jedinica za specijalne operacije: *Zdravo.*

Žika Ivanović: *Gospodine predsedniče, veterani Jedinice za specijalne operacije Službe državne bezbednosti Republike Srbije postrojeni za smotru. Raportira pukovnik Žika Ivanović.*

Slobodan Milošević: *Zdravo, Ivanoviću.*

Žika Ivanović: *Gospodine predsedniče, dozvolite da vam predstavim veterane jedinice. Gospodine predsedniče, pukovnik Božović Radojica.*

Slobodan Milošević: *Zdravo, čitao sam one tvoje izveštaje.*

Radojica Božović: *Hvala vam.*

Žika Ivanović: *Pukovnik Borović Dušan.*

Slobodan Milošević: *Drago mi je.*

Dušan Borović: *I meni je, družo predsedniče.*

Žika Ivanović: *Pukovnik Mijović Vasilije.*

Slobodan Milošević: *Drago mi je.*

Žika Ivanović: *Pukovnik Opačić Goran.*

Slobodan Milošević: *Zdravo.*

Žika Ivanović: *Pukovnik Prica Predrag.*

Slobodan Milošević: *Drago mi je.*

Žika Ivanović: *Potpukovnik Jovanović Zvezdan.*

Žika Ivanović: *Potpukovnik Ratković Simo.*

Slobodan Milošević: *Drago mi je.*

Žika Ivanović: Potpukovnik pilot Radivojević Milutin.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Major Filipović Nikola.

Slobodan Milošević: Zdravo majore.

Žika Ivanović: Major Subotić Davor.

Slobodan Milošević: Zdravo.

Žika Ivanović: Major Budimir Miroljub.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Kapetan doktor Šaljić Miroljub.

Slobodan Milošević: Drago mi je, doktore.

Žika Ivanović: Kapetan Olujić Dragan.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Kapetan Grujić Dragiša.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Kapetan Ratković Dragoljub.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Kapetan Lončar Nikola.

Slobodan Milošević: Drago mi je.

Žika Ivanović: Kapetan Bajac Đurica.

Slobodan Milošević: Zdravo.

Žika Ivanović: Kapetan Popović Dragoljub.

Slobodan Milošević: Zdravo.

Žika Ivanović: Poručnik Nakarada Svetozar.

Slobodan Milošević: Zdravo Svetozare.

Frenki Simatović: Gospodine predsjedniče, zahvaljujemo se što ste prihvatili poziv da prisustvujete obeležavanju godišnjice formiranja Jedinice za specijalne operacije Službe državne bezbednosti. Ona je konstituisana 4. maja 1991. godine u periodu raspada prethodne Jugoslavije i nastanka i neposrednog delovanja u funkciji zaštite nacionalne bezbednosti srpskog naroda na njegovom sveukupnom etničkom prostoru. Njena borbena dejstva su antiteroristička, usmerena na sprečavanje ratnih zločina, masovne odmazde i genocida. Od prvog postojanja i osnivanja jedinica je prošla kroz herojsku epopeju, a njen put je bio jedan od najtežih u istoriji naše borbe. Zbog poznatih međunarodnih okolnosti bili smo primorani da radimo potpuno tajno. I pored ratnih uslova: borbi sa hrvatskim i muslimanskim trupama, brojnim prisustvom međunarodnih snaga Ujedinjenih nacija (United Nations), kasnije IFOR-a (The Implementation Force), odnosno SFOR-a (Stabilisation Force), i brojnih aparata stranih obaveštajnih

službi na terenu gde... jedinice nije... Doprinos jedinice za specijalne operacije je ogroman ... I pored raznih uslova u borbi sa ... angažovanja oslobađanja često talaca UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces) u Republici Srpskoj, što je imalo veoma pozitivan odjek u međunarodnoj zajednici i doprinelo jačanju... Jedna od najuspešnijih akcija Jedinice na našoj teritoriji bilo je hvatanje terorističke grupe Zbora narodne garde ... na području Apatina 1993. godine. Gospodine predsedniče, dozvolite da vas kratko informišem o istorijatu jedinice, njenom borbenom putu sadašnjem stanju i funkciji. Prilikom formiranja ... pripadnici naše službe, milicije Republike Srpske Krajine i dobrovoljci iz Srbije. Druga... naše službe koja je takođe formirana tada imala je u svojoj organizaciji poseban tim za operacionu i logističku podršku Jedinice za specijalne operacije. Od 12. oktobra 1991. godine jedinica, u borbama sa hrvatskim oružanim policijskim snagama, u zonama Benkovac, Stari Gospić, Plitvice, Glina, Kostajnica i drugima, dala je važnu podršku oslobađanju svih oblasti Republike Srpske Krajine. U ovim borbama bilo je angažovano oko 5.000 boraca, čije su akcije koordinirali komanda jedinice i obaveštajni tim Druge uprave. Maja 1991. godine formirana je... helikopterska eskadrila koja je od improvizovanih letelica... izvršila svoje zadatke u uslovima ratnih operacija. Septembra 1991. godine deo jedinice... i organizovana kvalitetna profesionalna. Ove dve jedinice... u operacije u Istočnoj Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu. U tom periodu formirano je... Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. U Republici Srpskoj Krajini u Golubiću, Dinari, Plitvicama, Petrovoj Gori, Benkovcu, Vukovaru, Banja Luci, Višegradu, Mrkonjić Gradu. Jedinice ... drugih operacija u Istočnoj Slavoniji koja... Brčkog u... U zapadnoj Bosni... Fikreta Abdića sa oko 15.000 boraca koji su oslobodili veći deo... Između ostalog ... je Fond "Kapetana Dragana" koji zapošljava 150 radnika i... preko 2.500 dece poginulih boraca... Centar u kome se nalazimo nosi ime Radoslav Kostic pripadnika ove jedinice koji je poginuo pre tri godine u ... a prethodno od 1991. služio kao prihvatni centar... Imaćete priliku da vidite da smo uspeli da izgradimo savremeni centar sa poligonima za obuku... Gospodine predsedniče, Jedinica za specijalne operacije ... protiv terorizma i drugih vidova... Državne bezbednosti Srbije koja je mobilna i brzo i efikasno deluje u bilo kom delu zemlje ili inostranstvu. Hvala.

Jovica Stanišić: Gospodine predsedniče, dragi gosti, pozivam vas da minutom ćutanja odamo poštu zameniku ministra Radovanu Stojčiću Badži. Slava mu.
Masa ljudi: Slava mu.

Jovica Stanišić: *Gospodine predsjedniče, mi smo ponosni na jedinicu i priliku da u jedno sudbinsko vreme služimo svome narodu. Molim vas da u to ime i u znak sećanja na njene aktivnosti primite jedan mali poklon. Zamolio bih gospodina Mihalja Kertesa našeg prijatelja i druga da takođe primi plaketu. Zamolio bih gospodina Vučelića da priđe i primi plaketu. Ostale nagrade biće predstavljene kasnije, a sada bih zamolio predsednika da obiđemo malo centar.*

Milorad Luković: *Gospodine predsjedniče, za vreme ovog rata, za vreme borbi... da nije efikasna i da je slabo mobilna. Tokom ovog rata... to je mala, mobilna, ubitačna i... Ovo je operaciona sala mobilne... Protivtenkovsko oružje. Vozilo... za razvoj municije. Može da pristupi bilo kom terenu po bilo kakvim vremenskim uslovima. Mobilni VBR, 750 m najubitačniji, domet 1750 metara. Osmocevni VBR prilagođen za naše uslove. Vozilo za ometanje veze. Inače ima jak... za ometanje veze i kojim se uglavnom ometa neprijateljsko oružje. Komandno vozilo... vozilo koje isto može da ide po svim vremenskim uslovima i na svakom terenu. Transport za ... izviđačko komandni blindirani džip... potpuno zaštićen od projektila ...*

Slobodan Milošević: *A šta je u osnovi?*

Milorad Luković: *U osnovi je "Landrover" (Land Rover) ... Bestrajni top isto prilagođen za naš rad... Praga. PA vozilo.*

Slobodan Milošević: *Ovo je novo. Miriše nov nameštaj. Gde je moj ovaj poklon što sam dobio? A, uzeo si ti.*

Frenki Simatović: *Videćemo na video.*

Franjo Tuđman: *Kao što je svaki i reč je o tome da se prosudi šta je u svakom od tih pokreta bilo pozitivno a šta je bilo negativno. Prema tome mi možemo, ja kao povijesničar i svaki od vas koji je bio sudionik možemo se složiti sa time da je u ustaškom pokretu bilo ljudi plemenitih koji su išli za plemenite ciljeve, koji su željeli...*

Novinar: *A pitam ja te iste Srbe, da li bi se oni opametili kada bi, ali ovo pitam da li, ne konstatiram, da li bi se oni... za ubijenog časnika Garde ...*

Stipe Mešić: *Izvršio sam moj zadatak. Nema više Jugoslavije. Hvala lepo.*

Osoba 1: *Dragi Radovane Badžo, dragi Frenki, kolege i prijatelji. Danas odajemo počast svim poginulim drugovima pod našom zastavom. Iza nas je jedno teško vreme u kome smo spoznali svu golgotu i stradanje srpskog naroda, svu kontroverzu ovih prostora, ratnih sukoba ...*

Milorad Luković: *Puška vrlo ubitačna...*

Slobodan Milošević: *Sve je u redu. Hvala. Ovo je novo.*

Slobodan Milošević: Ovo je novo?

Milorad Luković: Novo.

Vojnik 1: Zdravlja, da vam se sve želje ostvare i od ovog današnjeg datuma istorija se redovno nastavlja. Mi svi iz službe, zajedno sa vama poštovani prijatelji, operativci, analitičari, načelnici stojimo na raspolaganju narodu, u službi države i predsednika. Živeli.

Slobodan Milošević: 'Ajde pa se vidimo. Doviđenja ...

Vojnik 2: Leva, leva, leva, leva, leva ...

Osoba 2: U povodu dana Jedinice za specijalne operacije Državne bezbednosti Republike Srbije načelnik Službe državne bezbednosti Republike Srbije gospodin Jovica Stanišić uručiće prigodna priznanja. Radomir Ratković. Sima Ratković. Pupovac Nikola. Olujić Dragan. Vasiljković Dragan.

Jovica Stanišić: Ponosam sam što mogu da ti dam ...

Osoba 2: Dragiša Grujić. Đurica Banjac. Popović Miomir. Opačić Goran. Filipović Nikola. Rajić Slobodan. Maksimović Milan. Načelnik službe uručuje priznanja, satove Lazić Dimitriju, Rajić Zoranu i Momčilović Dušanu.

Jovica Stanišić: Evo Frenki me ispravlja... uručili najviša priznanja koja se mogu steći u jednom ovakvom... To su priznanja za svakoga ko je ovo priznanje dobio... trudili da pomognemo svome narodu. Svaka od tih... posebno na način kako je ona nastala... govori o jednom heroizmu... koji će nositi tradiciju ove jedinice.

Vojnik 3: Ovo sam ja osnovao ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, ovaj snimak koji smo upravo pogledali, da li on na ispravan način odražava događaje na svečanosti kojoj ste prisustvovali tog dana?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bio neki značajan deo svečanosti koji nije ovde snimljen, a koji biste vi hteli da opišete Pretresnom veću?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne znam. Mislim da, ko god je snimao ovo, uradio je jako dobar posao i da je pokrio sve važne segmente.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, pre pauze gospodin Najs (Nice) bi hteo da se Pretresnom veću obrati na privatnoj sednici u pogledu jednog drugog

svedoka, pa ako vam to odgovara možda možemo da se sada zahvalimo gospodinu Vasiljkoviću i da pređemo na to.

SUDIJA MEJ: Gospodine Vasiljkoviću, mi ćemo sada da se pozabavimo jednim pitanjem koje se vas ne tiče, a posle toga ćemo da idemo na pauzu od 20 minuta. Molim vas, nemojte da zaboravite da za vreme ove pauze i svih drugih pauza tokom vašeg svedočenja ni sa kim ne smete da razgovarate o svedočenju, a to se odnosi i na osoblje Tužilaštva. A sada izvolite napustite sudnicu i molim vas da se vratite za 20 minuta.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Hvala.

(privatna sednica)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, hteo bih da se sada vratimo na temu o kojoj smo govorili pre nego što smo videli video traku. Govorili ste nam o vašem putovanju, odnosno vašem povratku u Beograd u maju 1990. godine. Moje pitanje glasi, da li ste u to vreme počeli često da odlazite u kafić u koji su dolazili ljudi iz Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kad je počelo dosta da se priča o situaciji u Krajini počeo sam često da obilazim ta mesta, tu su dolazile informacije iz prve ruke šta se dešava u stvari u Krajini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je taj kafić u Beogradu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u to vreme upoznali čoveka po imenu Saša Medaković?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete, kada ste se prvi put sreli sa gospodinom Medakovićem, da li vam je on rekao ko je i čime se bavi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, prvo mi se predstavio kao branilac barikada u to vreme dole u Krajini, kasnije se predstavio kao Martičev

prijatelj i na kraju mi se predstavio kao radnik Službe državne bezbednosti Krajine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Iz vaših razgovora sa gospodinom Medakovićem i vaših razgovora sa ljudima iz Krajine koje ste susretali u tom kafiću, jeste li na osnovu svega toga stekli utisak o tome šta se u to vreme događalo u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, mi smo se družili prilično često, vidali se gotovo svakodnevno i prilično, prilično sam bio upoznat i dosta toga sam naučio od njega o situaciji u Krajini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam ukratko opišete, šta ste vi tada verovali o situaciji u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam to doživljavao kao dolazak na snage jedne ekstremne političke partije, kao što je bila HDZ koja je povampirila neke, neka dešavanja iz Drugog svetskog rata. Doživljavao sam to kao jedan iskreni, iskonski strah Srba koji su živeli na tim prostorima i sretao sam te ljude, sretao sam puno ljudi tamo i mislio da je njihov strah bio najiskreniji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li u jednom trenutku najavili da ste vi voljni da odete tamo i da pomognete ljudima u Krajini, ukoliko bi takva pomoć bila od koristi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, tu odluku sam doneo tek nakon moje posete Krajini. Nisam znao na koji način mogu da pomognem, ali želeo sam da odem tamo i da vidim to svojim očima, to o čemu sam slušao u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li ste u jednom trenutku otišli i posetili Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo te godine, negde kasne jeseni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači u jesen 1990. godine ste otišli u Krajinu. Možete li da nam kažete gde ste tačno otišli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa kad smo stigli u Krajinu otišli smo pravo u kancelariju Milana Martića u lokalnoj policijskoj stanici. Da li želite da vam opširnije malo ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što nam opišete taj sastanak sa gospodinom Martićem, možete li Pretresnom veću da opišete vaš put u Krajinu, da li ste tamo nešto značajno videli ili čuli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Otišao sam dole sa još dva prijatelja koja su nebitna za dalja dešavanja u Krajini. Zatim, na putu za Krajinu naišli smo na barikade. Na tim barikadama su stajali ljudi, civili, u nekim polu uniformama. To je sve izgledalo jako neorganizovano. Sa aspekta vojnika, to ustvari nisu bile nikakve prepreke, svaka od tih prepreka je prilično neprofesionalno postavljena i čuvali su je obični ljudi, najčešće u pijanom stanju i prilično neorganizovani. Na putu do samog Knina video sam neke od tih ružnih poruka koje su namenjene Srbima. Jedna mi je ostala onako zapečaćena, koju i dan danas pamtim, na kojoj je pisalo: "Ja sam posekao stablo, a vi secite grane. Ante Pavelić". To su neke stvari koje su baš onako mi ostale ucrtane u glavi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Automobil kojim ste se odvezli, kakve odnosno čije registarske tablice je imao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Beogradske tablice i te beogradske tablice su nam omogućile da prođemo kroz barikade bez ikakvih problema. Ljudi su nas pozdravljali na putu kad smo ušli u Krajinu i imam utisak da su bili presrećni da vide bilo koga iz Beograda u tom periodu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih želeo da skrenem vašu pažnju na sastanak sa gospodinom Martićem u policijskoj stanici. Možete li da nam ukratko opišete taj sastanak?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kao što sam malopre napomenuo, pre mog susreta sa Martićem već sam imao otprilike viziju kako je ta odbrana postavljena i tada sam ustvari doneo odluku da bih ja mogao da pomognem da se ta odbrana disciplinira. Možda je bitno da pomenem i ovo, da je meni često puta Saša Medaković napominjao da među braniteljima je bilo dosta povreda zbog nestručnog korišćenja naoružanja, zbog nestručnog održavanja naoružanja, i tada sam ja video razlog da se ja uključim i da pomognem da se ta neka disciplina dovede u red. Na sastanku, sastanak je trajao jedno pola sata. Bio je otprilike, Martić je pričao o svojim problemima, da su oni čvrsto rešili da ne dozvole, sećam se jedne rečenice da mi je rekao: "Mi smo ovde legli u krevete svojih pradedova u kojima smo spavali poslednjih 600 godina, probudili se sledećeg dana, ne znajući da li ćemo preživeti sledeću nedelju". I to je otprilike, mislim da je, mene je ubedio da je stvarno posto-

jao strah, da su oni čvrsto rešeni da ostanu tamo, da ne budu proterani i ja sam ponudio da mu pomognem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste vi ponudili pomoć, kako je on na to reagovao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nisam siguran da li je, on je to, mogao bih da kažem da je čak na neki način i odbio, rekao je: "U ovom trenutku nama treba sve živo, trebaju nam, treba nam novac, treba nam oprema, treba nam politička podrška. Nama je sve potrebno, mi smo ovde prilično ugroženi i okruženi" i rekao je da će mi javiti. Ostavio sam mu kontakte svoje i rekao mi je da će mi javiti, ako bude smatrao da ta konkretna pomoć mu bude zatrebala i mi smo se rastali. Taj sastanak nije trajao duže od pola sata, on je pričao više nego ja. Istina, da vam kažem, nije me toliko ni zanimalo šta je on imao da kaže. Ono što sam ja govorio je više bilo vezano za samo tehniku, kako bih ja to mogao da pomognem. Moje razmišljanje u tom periodu je bilo da dođem tu, da postavim neki mali kurs kako bi se sprečili ti nepotrebni nesretni slučajevi i da se ta higijena i disciplina dovedu u red.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, jeste li se toga dana vratili u Beograd?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Iste večeri smo se vratili u Beograd.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nedugo po vašem povratku u Beograd, da li ste tamo organizirali sastanak sa jednim pripadnikom vlade?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Izvinite samo malo. Da, sastao sam se, sa dvojicom ljudi sam se sastao iz, za koje bih rekao da su bili povezani sa vladom. Dvoje ljudi. Ne znam na koga trenutno mislite sada. Jedan je Šainović, a drugi je, mentalni blok, poslanik u skupštini kojeg sam ranije spomenuo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Idemo prvo na vaš sastanak sa gospodinom Šainovićem, možda ćete se onda setiti i drugog imena. Možete li da nam opišete kako je došlo do održavanja sastanka sa gospodinom Šainovićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa vidite, u to vreme ja sam upoznao gospodina Šainovića kroz avione. Gospodin Šainović je sagradio jedan aerodrom u Boru, u mestu gde je on živeo i tako sam ja uspostavio moj kontakt sa njim. Ja mislim da je on u tom periodu bio neki pomoćnik ministra za energetiku i tako nešto. Ali on je jedini čovek bio u nekom ministarstvu, pa sam mislio da bi bilo pametno da se iskonsultujem sa njim, da mu kažem šta je to

što sam ja video dole u Krajini i da ga zamolim, ako može da izlobira na mes-tima gde se to odlučuje, da se i ja uključim jer mislim da stvarno mogu da pomognem i osećao sam potrebu da pomognem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde se održao taj sastanak?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Trenutak, molim vas. To se dogodilo u hotelu "London" u centru Beograda. Sastanak je trajao jedno 15 minuta, koliko nam je bilo potrebno da popijemo čaj. I to je bio jedan prijateljski razgovor. On je obećao da će pokušati da me spoji sa nekim ljudima, posle toga ga nisam više nikad sreo niti, ne znam da li je nešto izlobirao za mene ili ne, ali nikakvih daljih kontakta vezano za Krajinu, ja sa gospodinom Šainovićem nisam imao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Spomenuli ste da ste se kasnije sastali sa još jednom osobom. Da li se sećate imena te osobe?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Srba Milovanov je vezan za avijaciju, on je pilot, tako da to je otprilike bio put kojim sam ja mogao da se krećem. I on je isto bio i član SPO, političke stranke. Ja sam se učlanio u tu stranku mada nikad nisam bio aktivan tamo, više zbog Srbe i zbog tih mojih prijatelja, jer onda je opozicija postala popularna. Meni se sviđala ideja o opoziciji, o jakoj opoziciji i u principu do današnjeg dana sam uvek opozicion, pa i danas. Ovaj, samo sam toliko o mom političkom ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, prilikom sastanka sa gospodinom Milovanovićem, da li je on ponudio da vas upozna sa još jednim članom srpske Vlade?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, obećao je da će da me spoji sa Radmilom Bogdanovićem. Ja Radmila Bogdanovića nikad nisam poznao, nisam ga nikada ni video, osim par fotografija u novinama, ali morate shvatiti, samo da bi Tribunal imao bolje razumevanje, ja sam vrlo malo ljudi znao u Jugoslaviji. Ja sam tek došao iz inostranstva, tako da svi ti, za neke vrlo prepoznatljivi ljudi, za mene su bili obični ljudi koji mi ništa nisu značili. On je obećao da će da me spoji sa Radmilom Bogdanovićem i jednog dana me je pozvao i rekao: "Obezbedio sam ti ovaj sastanak sa ljudima iz službe".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što nam opišete taj sastanak, recite nam da li ste se ikada sastali sa gospodinom Bogdanovićem? Dakle, mislim u to vreme, govorim o tom vremenskom periodu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne da se ja sećam, moguće je da smo se sreli možda tog dana, ali nisam ga prepoznao. I puno ljudi, kad me je Srba Milovanov vodio na taj sastanak, puno ljudi je bilo u odelima ispred zgrade Službe tako ja se ne sećam, da li sam i njega video tada. Ali ne verujem da smo išta važno pričali, razgovarali ili da, stvarno ne mogu da se setim da li sam ga tada video. Znam da sam ga kasnije video.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, nakon tog sastanka sa Srbom Milovanovim na kojem vam je on ponudio da vas predstavi gospodinu Bogdanoviću, a pre nego što se održao sledeći sastanak koji ćete opisati, jeste li se vratili u Sjedinjene Američke Države?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Možete li ponoviti pitanje?

SUDIJA MEJ: Postavljena vam je molba da pravite pauze između pitanja i odgovora, zbog prevodioca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li se vratili u Sjedinjene Američke Države tokom tog perioda, kako biste tamo završili vazduhoplovnu obuku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nakon sastanka sa pripadnicima Službe, da, vratio sam se, u pravu ste. U pravu ste, vratio sam se u Ameriku. Oprostite, molim vas, 12 godina je jako puno vremena i za 12 godina oko mene se jako mnogo toga dešavalo. Imajte razumevanja zbog ovih pauza, stvarno pokušavam da se prisetim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, nije toliko važno kada ste otišli u Ameriku, ali recite nam da li se sećate kada ste se vratili u Beograd i šta vas je povuklo da se vratite u Beograd?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo precizno se sećam kad sam se vratio, 9. marta sve vesti na svetu su objavile da su, ili 10. marta, pardon, da su tenkovi Jugoslovenske narodne armije na ulicama Beograda. Istog trenutka doneo sam odluku i smatrao sam da treba da se... Prekinuo sam to što sam radio u Americi i smatrao sam da bih ja trebao da budem u mom gradu na isti način kao što smatram kad bi se sutra u Melburnu (Melbourne) pojavili tenkovi da bih želeo da budem tamo. To je bio moj glavni motiv. Tamo je bio veliki štrajk tako da sam ja 10. marta stigao u Beograd ili eventualno 11. marta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Po vašem povratku u Beograd, da li ste se ponovo sastali sa gospodinom Milovanovom i da li vam je on tada ponudio da vas upozna sa još dvojicom ljudi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, u pravu ste. Posle mog dolaska, tek sam onda, da stavimo hronologiju na svoje mesto, tek tada me je Milovanov odveo i upoznao sa ljudima iz službe, iz srpske službe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I sa kojim vas je on to ljudima upoznao u srpskoj Službi bezbednosti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je, tu je bila neka grupa ljudi, jedini kojih ja mogu da se setim to su bili Franko Simatović i Dragan Filipović Fića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se sastali sa obojicom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nismo se dugo zadržavali u zgradi, odmah smo otišli u hotel "Metropol" i tamo smo imali jedan razgovor od par sati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li biste nam mogli ukratko opisati taj razgovor, a onda ću da vam postavim još neka konkretnija pitanja o njemu. Dakle, ukratko nam kažite o čemu se razgovaralo.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: U principu mislim da tokom razgovora su ti pripadnici Službe, iako su bili jako dobro informisani o meni, iznenađujuće dobro, mislim da su pokušavali da mnogo više saznaju o meni nego što smo razgovarali o Krajini. Kad god sam ja pokušavao da pređem na Krajinu, pitanja su se opet vraćala na mene. Mislim da su bukvalno, da je to bio jedan period gde su oni pokušali da shvate u stvari šta ja to želim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li, u stvari da vas pitam sledeće... Ko je na tom sastanku bio glavna osoba, ko vam je postavljao glavna pitanja o tome šta želite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Franko Simatović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je on takođe postavljao pitanja o tome šta su vaše namere u Jugoslaviji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam sada kažete šta ste mu rekli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam mu kratko opisao moje utiske o situaciji u samoj Krajini i rekao sam mu da ja mislim da mogu da doprinesem da se neki red uvede tamo i da ćemo na taj način spasiti dosta života i pojačati odbranu Krajine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste spomenuli red, možete li da budete malo konkretniji u vezi sa time i da kažete šta je bio vaš program, šta ste nameravali da učinite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Moj plan je bio da se formira jedan kamp za obuku gde bi svako onaj ko je dužio bilo kakvu vrstu naoružanja morao da prođe, da prođe kroz izvesnu administraciju, da prođe kroz izvesnu obuku kako bi se sve to moglo staviti pod jednu kontrolu jer, kao što sam napomenuo, izgledalo je prilično nekontrolisano dole.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vas je gospodin Simatović pitao kakve su vaše kvalifikacije da rukovodite jednim takvim kampom za obuku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: On je već dosta bio obavešten o tome. Pričali smo i o tome, i onda me je zamolio da li ja to mogu da sastavim u pismenoj formi i da napravim neki "manual", neke skripte vezane za obuku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A šta ste vi njemu odgovorili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da mogu i da je to u stvari prvi korak koji bi trebalo da se uradi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je gospodin Simatović na tom sastanku dao broj na koji možete da ga kontaktirate?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, razmenili smo telefone i rekao mi je da će mi se ... Da mu se javim kada napravim taj "manual".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on na kraju sastanka rekao nešto o tome šta su njegove aktivnosti u vezi sa Krajinom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, rekao mi je da dosta toga šta on pokušava da radi u Krajini da, prvo mi je rekao da sve ovo o čemu smo mi razgovarali ne sme da ide dalje, a zatim je rekao da dosta toga šta on radi u Krajini, a ako bi njegove gazde saznale o tome najverovatnije bi bio uhapšen i proteran iz službe. Tako da mi je stavio obavezu da o tome šta sam pričao sa njim ne pričam dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, rekli ste nam da ste se vratili u Beograd oko 10. marta. Koliko dugo po vašem povratku u Beograd se taj sastanak održao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Dani su u pitanju, jako brzo, jer ja sam već 4. aprila otišao za Krajinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to bio prvi kontakt koji ste vi svesno i voljno imali sa bilo kojim pripadnikom Službe državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, bez sumnje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste nakon tog sastanka prionuli na posao da napišete taj priručnik?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Upravo to sam radio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, imamo problema sa prevodenjem, mešaju se kanali. Ponoviću pitanje, pošto ste završili taj priručnik, jeste li kontaktirali gospodina Simatovića i rekli mu da ste završili? I šta vam je on rekao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da će on doći i pokupiti taj "manual".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je neko zaista došao i pokupio ga?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, neko je došao po to. Nisam siguran da li je to bio Fića ili neki drugi pripadnik službe, ali neko je došao, uzeo to i odneo ga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi čuli išta od gospodina Simatovića nakon što ste mu dostavili taj priručnik?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, stvari u Krajini su se pogoršavale, situacija se pogoršavala i ja sam čvrsto rešio da odem u Krajinu, sa njihovom pomoći ili bez njihove pomoći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u nekom trenutku doneli odluku da i vi odete u Krajinu i pokušate da organizujete, odnosno sprovedete tu obuku koju ste opisali u svom priručniku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tu mi je dosta pomogao Saša Medaković koji mi je rekao: "Bez obzira na njih, baš si nam potreban tamo". Baš me molio da dođem i obećao mi je da će on preduzeti da dobi-

jem punu podršku Martića i Babića i ljudi koji odlučuju u Krajinu, i da ovi ljudi nisu baš toliko bitni.

SUDIJA MEJ: Gospodine, izgleda da imamo problema sa prevodjenjem. Prevodioci imaju poteškoća. Molim vas, da napravite pauzu nakon što se postavi pitanje kako biste im dali vremena da stignu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Oprostite, ja jednostavno nisam navikao da govorim sa tim pauzama. Slobodno me upozorite.

SUDIJA MEJ: Da, svi mi moramo da se na to priviknemo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, možda je bolje da slušate prevod na BHS-u kroz slušalice umesto da odgovarate na moja pitanja na engleskom. Znam da razumete i jedan i drugi jezik.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je zbunjujuće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste odlučili da odete u Krajinu? Kada ste doneli tu odluku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je bilo 3. marta. Čuo sam se sa Sašom Medakovićem koji je već bio u Krajini, koji me je bukvalno preklinjao da dođem u Krajinu. Pošto se Frenki nije javio, ja sam okrenuo Frenkija i rekao mu: "Ja više neću da čekam, osećam obavezu da budem dole i želim samo da vam se javim da znate da odlazim sutra za Krajinu".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, prevod koji smo dobili je da je to bilo 3. marta. Međutim, ranije ste svedočili da se niste vratili sve do 10. marta. Kojeg ste vi datuma nazvali Frenkija?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pardon, da korigujem ovo. Umesto 3. marta, 3. aprila, pardon.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta je rekao gospodin Simatović kada ste ga nazvali?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Prvo je bio kao ljut. Rekao je: "Ti pokušavaš sebe da ubiješ", verovatno očekujući da će sa takvim pristupom da me ohladi da ne idem dole. Ja sam bio uporan i rekao sam: "Da se toga bojim, ne bih ni išao dole, stvarno smatram da sam potreban dole i da nešto mogu da uradim i osećao sam obavezu da vam se javim, jer imali

smo već razgovor oko toga". Rekao je da će da mi se javi kasnije, ali da ni slučajno ne idem dole dok se ne čujem sa njim. Ja sam mu ponovo napomenuo, ako se ne budem čuo sa njim do sutra, da ja odlazim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je došlo do još jednog razgovora sa gospodinom Simatovićem pre vašeg odlaska u Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. On me je nazvao i rekao je da li ja imam nešto protiv da i on krene sa mnom, jer i on ima neka posla dole.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vas je gospodin Simatović pratio, da li je išao sa vama u Krajinu kada ste otišli tamo kako biste započeli sa obukom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Sa mnom je išao Frenki Simatović, Fića, njegov, mislio sam tada da mu je vozač, i išao je, sa mnom je krenuo i Mark Linč koji je došao iz Engleske (England) par dana pre toga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Mark Linč je osoba za koju ste rekli da je vaš kolega avijatičar kojeg ste poznavali pre nego što ste otišli za Jugoslaviju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je moj kolega sa kojim sam planirao da u Africi postavim jednu malu avio čarter kompaniju. Ideja je bila da ćemo se mi zadržati jedno tri nedelje u Krajini, da postavimo kamp, da im pokažemo neke osnove i da nastavimo za Afriku, moje je opredeljenje bilo da tamo živim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Četvrta osoba za koju ste rekli da je bio u vozilu, Fića, da li je to Filipović kojeg ste već opisali i rekli da je bio na vašem prvom sastanku sa Simatovićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, šta se dogodilo po vašem dolasku u Krajinu početkom aprila 1991. godine. Fokusirajte se, molim vas, sada na onaj dan kada ste tamo stigli sa gospodinom Simatovićem.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa Simatović me je odveo do kuće Saše Medakovića. Tu nas je ostavio, tu je ostavio mene i Marka. Zatim je, koliko se sećam, ipak je prošlo 12 godina, baš do najsitnijih detalja, ali Saša Medaković me je odveo u Golubić. Nisam siguran da li je Martić već bio tamo ili je došao kasnije, ali i Martić je bio tu prisutan kada me je predstavio nekim momcima koji su, tamo je bilo nekih možda osamdesetak, možda stotinak ljudi, ne znam tačan broj, u raznim uniformama, sa raznim

naoružanjem, od lovačkog do "Kalašnjikova" (Kalashnikov), raznolikim oznakama i to je to. Martić me je predstavio kao njihovog instruktora i rekao im da me slušaju. Nisam nikad dobio neko zvanično postavljenje. Međutim, shvatio sam to ozbiljno i preuzeo sam komandu nad Golubićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A za šta se koristio Golubić pre nego što ste vi tamo uspostavili centar za obuku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je bio napušteni "youth hostel" ili centar za odmor omladine, omladinski kamp, tako nešto, koji je bio u prilično lošem stanju i ja sam se odmah dao na posao da to dovedemo malo u red.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Odakle ste dobili sredstva koja su vam omogućila da počnete izgradnju centra i organizaciju obuke?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Gledajte ovako. U početku sredstva sam dobijao preko stanice milicije, Martića, u stvari ne direktno njega nego njegovih pomoćnika, i komandant Teritorijalne odbrane, mislim da mu je ime Dragišić, koji me je snabdevaao sa nekim, sa tim vojnim potrebama. Mi smo bili prilično inventivni. Ja sam odmah dao nalog da se sašiju nove uniforme koje nisu ličile na JNA uniforme, i beretke. Hteo sam da postavim jedan novi imidž tim momcima. Ljudi, seljani iz okoline su svakodnevno dolazili, donosili materijale, a ubrzo nakon, kada je ta jedinica već počela da se postrojava, tu je pomoć dolazila sa svih strana. Verujte, iz čitavog sveta su ljudi stizali, donosili i novac i opremu, i dosta toga je bilo, nema veze sa, neupotrebljivo, ali imali smo mnogo više podrške nego što je meni bila potrebna za samo osnivanje tog kampa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se gospodin Martić brinuo i za administrativni deo posla koji se tiče ljudi koji su se pojavljivali u tom centru, na primer o evidenciji njihovih imena, ličnih podataka i tako dalje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam postavio svoju neku administraciju u kasnijoj fazi, ali u početku svi ljudi, pošto ja nisam još formirao timove tu, svi ljudi su prolazili kroz lokalnu policijsku stanicu gde su, odakle su oni bili upućivani ka meni. Tako da sam ja ljude bukvalno dobijao iz policijske stanice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete u kakvom je odnosu, odnosno u kakvoj je vezi bila vaša obuka, vaš centar za obuku sa Jugoslovenskom narodnom armijom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nikakvom. Verujte da sam ja konstantno 60 posto svojih snaga držao u pripravnosti za eventualni okršaj sa JNA. JNA je u to vreme izigravala mirovne snage ili bafer zonu između Hrvata i Srba. Nisu me voleli uopšte. Nikakvih kontakta ni sa jednim oficirom, tek kasnije, nekoliko meseci kasnije sam ja uspeo da uspostavam prvi kontakt sa nekim iz JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon početne obuke da li ste u jednom trenutku uspeali da identifikujete najsposobnije od tih ljudi i da li ste ih prebacili u tvrđavu u Knin za naprednu obuku i da li ste počeli da ih obučavate za instruktore?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je bila moja ideja. Ja sam očekivao da uspostavam neku infrastrukturu, neku administraciju, da obučim instruktore i potencijalne komandire i da napustim taj deo teritorije. Nikakvih većih planova nije bilo u tom periodu. Nakon obuke, najsposobnije ili one koji su najviše obećavali izdvajao sam, izmestio ih na tvrđavu u Kninu za koju sam dobio dozvolu od Babića. Znam da sam dosta čekao da dobijem dozvolu da koristim tvrđavu i Babić mi je dao tu dozvolu. I tu su se u stvari formirale "Knindže".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Otprilike u isto vreme da li ste počeli da šalžete neke od tih ljudi u izviđanje i prikupljanje obaveštajnih podataka?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Odmah sam ih, kako su bili osposobljavani, oni su bili slati u patrolama kako bi prikupljali obaveštajne podatke ili proveravali obaveštajne podatke koje sam ja u tom vremenu dobio od lokalne Službe državne bezbednosti, ali nisam imao baš puno poverenja u njihov rad tako da sam dosta tih informacija želeo sam da proverim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da zamolim da se pokaže karta, to je dokazni predmet 389, tabulator 4 i da se stavi na grafoskop. To je fotokopija dokaznog predmeta 336, strane 30 i 31. Gospodine Vasiljkoviću, molim vas pogledajte ovaj dokazni predmet i koristeći se ovim štapićem... Zapravo prvo da vas pitam da li je od vas zatraženo da označite ovu kartu, odnosno da označite mesta koja su relevantna za vaš današnji iskaz pred Sudom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda bi bilo bolje da pogledate levo na original na grafoskopu. Da li je to karta koju ste vi svojeručno označili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, na njoj se nalazi Knin, Golubić ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, sa leva na desno ukratko nam kažite kakav je značaj svakog pojedinog mesta kojeg ste zaokružili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sa leve strane se nalazi Škabrnja. To je teritorija koju sam ja oslobodio ili okupirao, sa koje strane gledate već, 1993. godine. Benkovac koji je u blizini Bruške, tu gde je formiran nastavni centar "Alfa" 1993. godine. Knin, glavni grad Krajine u tom periodu i Golubić koji je neposredno u blizini Knina, gde je formiran prvi nastavni centar.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Završili smo sa tim dokazni predmetom. Hvala. Sada bih vam postavio nekoliko pitanja u vezi sa prvim polaznicima vašeg programa za obuku. Rade Božić, da li vam to ime nešto govori?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, Rade je bio jedan od originalnih početnika kursa u Golubiću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pošto je napustio vaš centar za obuku, gde je otišao gospodin Božić?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nakon mog bukvalno proterivanja iz Krajine, došlo je do raspada te jedinice i jedan deo jedinice koji više nije hteo da služi pod Babićem je otišao u Beograd. Jedan deo tih jedinica je bio regrutovan ili jedan deo tih momaka se prijavio za službu u sastavu Državne bezbednosti koja je trebalo da formira, gde se formirala JSO, Jedinica za specijalne namene službe. Pardon, Rade Božić, da, da, malo sam se izgubio, Rade Božić je otišao tamo, ali nije dugo ostao. Posle svega nekoliko dana, mislim, napustio je srpsku službu i otišao je u region Bijeljine ili Brčka gde je ostao ja mislim do kraja rata, a mislim da i dan danas tamo živi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zna li ime osobe koja je komandovala snagama u tom području Bijeljine i Brčkog?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nadimak mu je bio Mauzer, ne znam mu tačno ime. Ja sam imao jednom priliku da ga sretnem i odsedao sam na putu za Knin i iz Knina u njegovom kampu. Jednom sam odsedao, mislim da sam spavao kod njega jedanput, eventualno dvaput, kada je bilo veliko nevreme, sneg ili tako nešto, pa sam morao da prenoćim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Druga osoba koja me zanima je osoba po imenu Žika Ivanović. Da li vam je on poznat?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo poznat. Žika Ivanović je bio moj miljenik. On je vrlo duhovit čovek i izuzetno hrabar borac. Zapamtio sam ga po tome zato što sam ga, on je prvi čovek koga sam ja uhapsio, u stvari jer jednom prilikom, mislim da je dosta i štampa pisala o tome. Još na samom početku mi smo u stvari, da, mi smo, moja patrola je uhapsila jednog policajca, hrvatskog policajca koji je bio osumnjičen da je nekom starcu odsekao uvo. I kad je Žika to čuo, prišao mu je i udario mu šamar. Istog trenutka razoružao sam Žiku i stavio ga u ćeliju pored tog Hrvata i mislim da je Žika po tome i postao poznat, da je prvi, prvi čovek koga sam ja uhapsio dole u Krajini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on bio poznat i po još nekim imenom, odnosno nadimkom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Crnogorac, Žika Crnogorac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je vaša organizacija počela da učestvuje u vojnim operacijama u jednom trenutku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Morate shvatiti da, samo da stavimo stvari u perspektivu, u tom periodu hrvatske snage su bile jako agresivne i jedina borbena osposobljena jedinica donekle, sve je to relativno koliko su bili, bilo to što je bilo u Golubiću. Sa druge strane ste imali 30.000 Zengi, već formiranih, koji su imali oklopna vozila, i mi smo bili primorani, ja sam osećao potrebu da uzvratimo neki udarac negde. I jedna od tih prvih operacija je bio napad na garnizon u Ljubovu koji sam ja isplanirao i komandovao njim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ta operacija imala neku šifru?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bila operacija "Osa".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet broj 389, tabulator 5. Gospodine Vasiljkoviću, da li ste na karti označili i lokaciju Ljubova? Za Pretresno veće, to su strane 24 i 25, dokaznog predmeta 336. Dakle, da li ste i to označili na karti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam to označio i ako pogledate kartu, videćete da se Ljubovo nalazi bukvalno u sred Krajine. To je bio jak hrvatski garnizon i meni je bio cilj da ih odstranim odatle. Nije bilo civila u Ljubovu ili bilo šta drugo, bio je samo hrvatski garnizon i izgledalo je kao dobra meta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle ove operacije, da li ste presreli jedan autobus u kojem su bili članovi stranke Vojislava Šešelja koji su dolazili na to područje u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa vidite, ja sam često puta, od samog početka stojim iza toga da na čitavom teatru, na čitavom vojnom teatru niko nije mogao da participira oružjem, ako nije bio u sastavu ili službe ili policije ili vojske. I dan danas stojim iza toga. Šešelj, bar su mi se tako predstavili tada, je poslao autobus, oni su sebe nazivali četnicima. Ali moram da vam nešto objasnim samo da bi dobili pravu sliku. Ti četnici koje sam ja video, koji su došli, to su bili direktno četnici koji su mnogo podsećali na one četnike iz Bulajićevih filmova. Dozvolite mi samo da vam objasnim šta mislim pod tim. Nakon Drugog svetskog rata, poznati režiser Bulajić je pravio partizanske filmove gde je četnike predstavljao kao prljave, bradate, pijane, neuredne i bukvalno takav autobus naoružan sa nekim bukvalno praistorijskim, pardon, praistorijskim nije prava reč, oružjem iz Drugog svetskog rata, zardalim "Šmajserima" koji su ko zna odakle izvukli, sa dva, tri "Šmajsera", to je bilo na čitav autobus, sa ljudima koji su baš izgledali jako ružno, on je njih poslao u Krajinu. Ja sam doneo odluku, to je moja samostalna odluka bila tada, da u zoni moje odgovornosti, a smatrao sam tada to zonom moje odgovornosti, jer imao sam najveću snagu tada, da neće moći da se prave nikakve partijske vojske. I bojao sam se da može opet da dođe do sukoba između partizana i četnika, da se nastave oni sukobi iz Drugog svetskog rata. Presreo sam taj autobus, naredio sam okupantima tog autobusa da izađu napolje, održao sam im jedan kratak govor gde sam rekao: "Ovde su nam potrebni samo Srbi bez ikakvih prefiksa i onaj koji se tako ne oseća, može da se vrati nazad". Pokupio sam sve njihove partijske oznake, značke i sve ostalo, jedno 20 posto njih je rešilo da se vrati za Beograd, lepo sam im sve to dao, nahranio ih, napojio i ispratio ih iz Krajine. Sa ljudima koji su ostali, njih sam obrijao, okupao, uniformisao i rasporedio ih po drugim jedinicama tako da ne bi funkcionisali kao jedna celina. I mogu vam reći da svo vreme dok sam ja bio tamo, nikada nisam imao nikakve zamerke na njihov rad.

SUDIJA KVON: Gospodine Vasiljkoviću, kada kažete presreli šta pod tim mislite? Zar oni nisu vama zapravo bili poslani?

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Ne znam ja, nisu oni meni bili poslani, oni su bili poslani u Krajinu da ratuju. A ja sam presreo taj autobus, jer sam dobio informaciju od lokalnog pripadnika Službe državne bezbednosti da je granicu

Krajine upravo prošao autobus pun dobrovoljaca, Šešeljevih dobrovoljaca i da idu ka Korenici. Postavio sam prepreku na putu za Korenicu, zaustavio taj autobus, izveo ih sve napolje, razoružao, vratio 20 posto nazad i ostatak njih doveo na neki standard i rasporedio po jedinicama. Oko toga sam ja imao jako puno sukoba sa Šešeljem i to je moj, tada je počeo moj prvi sukob sa Šešeljem koji traje do današnjeg dana. Pre dva dana sam opet pročitao neki članak gde me napada i proziva me na raznorazne načine.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, vi ste vratili te ljude, jer ste zaključili da nisu bili sposobni da u takvom stanju učestvuju u vašim aktivnostima. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kao što sam objasnio, jedan deo nije stvarno, fizički nije bio, tu je bilo i staraca, i ljudi sa ogromnim stomacima, i ljudi koji možda baš nisu ni metalno bili u najboljoj formi i onih ljudi koji jednostavno su želeli da, nisu hteli da skinu svoja stranačka obeležja. I ja sam zauzeo čvrst stav da u Krajini, ako je neko želeo da ratuje u Krajini, to je morao da radi u sastavu Službe državne bezbednosti Krajine ili JNA ili policije. Morao je, da bi nosio oružje, on je morao biti pri jednoj od tih struktura.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da ste saznali da su oni prešli granicu. Da li je to granica Republike Srbije i Krajine? Da li je to granica o kojoj ste govorili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je granica o kojoj govorim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači vi ste dobili obaveštenje da su oni prešli granicu i prešli iz Srbije u Krajinu. Rekli ste da vam je ta informacija došla od Državne bezbednosti. Koja vam je to Državna bezbednost rekla da su oni prešli granicu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Lokalna državna bezbednost, Državna bezbednost Krajine pod komandom Duleta Orlovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada jedno konkretno pitanje u vezi dela vašeg ranijeg iskaza. Vi ste rekli: "U celom teatru operacije niko nije mogao da dođe sa oružjem osim ako nije bio u Službi, policiji ili vojsci". Upravo ste nam rekli da kad kažete vojske mislite na JNA, a kad kažete Služba, na koga onda mislite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tajna služba ili Državna bezbednost mislim, to je svejedno. Neki je zovu tajna služba, neki je zovu Državne bezbednost, ali govorimo o istoj stvari, istoj službi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Spomenuli ste dve službe državne bezbednosti u vašem iskazu jutros, službu bezbednosti Krajine i službu bezbednosti Srbije. Na koju ste službu bezbednosti mislili kada ste sada rekli služba?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja verujem da ni dan danas ne postoji niko organizovan i sa oružjem na čitavoj teritoriji Jugoslavije današnje, a da nije pripadnik ili službe ili policije ili vojske. Znači govorim da u principu nije moguće bilo opstati. Zašto je ovo važno? Časni Sude, molim vas dajte mi samo pola minuta da to razjasnim. Mislim da je ovo vrlo bitno. Mnogo dobrih ljudi je ostavilo svoje živote verujući da su u službi službe, policije ili vojske i danas neki ljudi pokušavaju da operu ruke od njih. Ja verujem da u Krajini, dok sam ja bio tamo, i ne samo u Krajini, moje je ubeđenje apsolutno i na ostalom bojištu, da svi ljudi koji su bili pod oružjem morali su da budu pod komandom ili službe ili vojske ili policije. Ne prihvatam da je mogla da opstane bilo kakva jedinica samostalno da radi, pa ni Šešeljeva nije mogla, jer sam ja bio tamo kao policajac i uspostavio sam kontrolu nad tim jedinicama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete Služba državne bezbednosti, da li mislite na Službu državne bezbednosti Republike Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Znae šta, ovaj, četiri imena, vi ste imali tri i ja sam vam dao još jedno: Franko Simatović, Dragan Filipović, Mile Radonjić i Jovica Stanišić. Ovo su jedina imena srpske službe koja se pojavljuju čitavog rata na čitavoj teritoriji Krajine. Ja stvarno vama ne mogu biti od pomoći šta se dešavalo na Kosovu i u Bosni, ali sam jako upućen u to šta se dešavalo u Krajini. Ne postoji peti čovek za koga ja znam. Ja mislim da se ovde predimenzioniše njihova uloga u Krajini. Verovatno je njima išlo u prilog da se tada to predimenzioniše.

SUDIJA MEJ: Dopustite tužiocu da postavi pitanje, pa vi ako želite, pokušajte da odgovorite.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle tog incidenta sa Šešeljevim ljudima, da li je u jednom trenutku gospodin Stanišić lično posetio vaš centar za obuku u Kninu na tvrđavi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa neću reći da je baš došao mene da poseti. On je bio u Kninu, koliko sam ja upoznat, ima porodicu negde blizu Knina. Naravno, posetio je i mene. Ne verujem da bi iko tada došao u Krajinu, a mene da ne poseti. Časni Sude, imajte na umu da u tom periodu vi niste mogli da kupite novine, čak ni one banalne ukrštenice gde niste mogli da nađete moje ime, tako da je stvorena jedna velika fama oko mene i oko mog imena, i budite sigurni da je preko 200 ljudi dnevno dolazilo samo da me vidi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, ja ne kažem da je njegov jedini razlog bio da vas poseti, ja samo pitam da li je on posetio centar za obuku na tvrđavi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, posetio je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio prisutan prilikom te posete? Možete li da nam navedete imena drugih značajnih ljudi koji su bili prisutni?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa bio je Frenki Simatović tada, bio je tu Martić, mislim da je bio i Babić, ali znam da smo kasnije svi zajedno bili na jednom ručku u obližnjem restoranu gde se vodio jedan relativno neformalni razgovor.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je gospodin Stanišić čestitao na uspehu koji ste postigli u obuci i organizovanju ljudi u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, da, svako ko je dolazio tamo mi je čestitao pa i on.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta se dogodilo u Glini krajem juna 1991. godine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: 28. juna 1991. godine ja sam bio na dvodnevnom odmoru u Beogradu kada se dogodio hrvatski napad na Glinu i Hrvati su zauzeli to područje. Istog trenutka sam napustio taj odmor i vratio se za Krajinu. Zauzimanje Gline je jako teško palo ljudima u Krajini. Taman su počeli da stižu neko samopouzdanje, barikade su počele da izgledaju sasvim drugačije, red i disciplina su se zaveli na čitavoj teritoriji Krajine, počela je da funkcioniše neka infrastruktura i tako dalje i onda je došlo do pada Gline. To je bio veliki udarac za Krajinu i ja sam odmah počeo da pravim planove kako bi oslobodili taj deo teritorije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste pravili planove, da li ste otišli u izviđačku misiju u Glinu kako bi tamo na licu mesta videli šta se dešava?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, kada sam pokupio dovoljno informacija o situaciji na terenu, to je sada već skoro čitavih mesec dana kasnije, 26. juna, ja sam krenuo sa grupom od 20 ljudi, odabranih 20 ljudi, naoružanih lakim pešadijskim naoružanjem, u izvidnicu sa idejom da napravim detaljan plan oko oslobađanja Gline. Konsultovao sam se sa Martićem o tome, on je rekao: "Ako misliš da to možeš da uradiš, uradi".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu onoga šta ste vi mogli da zaključite, šta je u to vreme JNA radila u području Gline?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: JNA je držala liniju razgraničenja između hrvatskih snaga koje su okupirale Glinu i srpskih snaga Teritorijalne odbrane koja je držala neku liniju odbrane sa druge strane, mada to je bilo tek u začecima. I ta linija odbrane, mislim da nije bilo JNA tamo, ona ne bi ni postojala. Bukvalno JNA je držala liniju razgraničenja, odgovor na vaše pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, tokom te izviđačke misije da li ste doneli odluku da ćete pokušati ponovo da zauzmete grad i to vojnom operacijom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa znate kako, da vam samo stvorim sliku, u to vreme mi nismo imali nikakve sofisticirane, sofisticiranu metodu za komunikacije. Moj najveći strah je uvek bio da, ako sa velikim snagama krenemo u oslobađanje grada, da može da dođe do velikih žrtava sa obe strane, i naše i njihove i da je vrlo teško komandovati velikim snagama, sa tako tek zelenom vojskom. Dogodila se jedna situacija u Glini koja mi je, gde sam doneo odluku da od ove izviđačke misije, da je pretvorim u misiju zauzimanja grada Gline. Naime, moja je procena bila da su hrvatske snage imale vrlo sličnu obuku kao i naše snage, ne moje snage, nego snage, srpske snage, i verovao sam da, ako uspem da razbijem njihovu komandu, da će se ostatak linije njihove raspasti. Bio sam duboko ubeđen da će se to dogoditi. Njihova komanda je bila smeštena u policijskoj stanici, a čuvale su je snage Jugoslovenske narodne armije. Uspeo sam da pridobijem naklonost jednog potporučnika, to je bio dečak od 20 godina na koga je kapetan Dragan verovatno ostavio utisak, koji je komandovao jednim tenkom. I moja je procena bila, ako uspem da njega pridobijem da mi pomogne sa tim tenkom, da ću ja sa mojih 20 ljudi, znači nas 21 sve zajedno ćemo uspeti da ovladamo policijskom stanicom i da razbijemo komandu hrvatskih snaga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, kada govorite o tom mladom oficiru, da li je on igrao ulogu u planu koji ste vi smislili za ponovno zauzimanje Gline?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo važnu ulogu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: E sada, možete li da nam kratko opišete šta je bila osnova vašeg plana za ponovno zauzimanje Gline?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam odvojio jedan "detail", jednu grupu od četvoro ljudi na čelu sa Sašom Medakovićem u koga sam imao najviše poverenja tada i poslao sam ih da prođu kroz liniju Jugoslovenske narodne armije, da odu na neprijateljsku stranu i da sa neprijateljske strane otvore vatru sa lakim naoružanjem, znači puškama po Drobšnjakovom tenku. To je tenk oficira koga smo pomenuli. Drobšnjak bi to znao unapred i sklonio bi svoje ljude u oklop, a zatim bi, navodno uzvraćajući vatru, razbio mitraljesko gnezdo koje je bilo smešteno na krovu kuće odmah pored policijske stanice. To je bio najopasniji deo. Ja sam verovao da bi posle toga jednim brzim napadom iskoristili tu gužvu i preuzeli kontrolu i razbili komandu stanice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste računali na to da će JNA biti uvučena u bitku kako bi vama pomogla da ponovo zauzmete Glinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, naravno, očekivao sam da, ako oni procene da Hrvati pucaju na njih, da će oni uzvratiti vatru, tako da više nije bilo pitanje samo mojih 20 ljudi nego sad sam imao i tenkove što je bilo nezamislivo u tom periodu, jer računao sam i na tenkove. Čitava operacija po mojoj proceni trebala je da traje 10 minuta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je JNA na početku počela da puca po položajima, kao što ste vi nameravali, odnosno planirali?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa dogodila se jedna, to je šansa u milion, da kada je Saša Medaković otvorio vatru iz svoje automatske puške, jedan metak je presekao hidrauličnu cev za punjenje topa, tako da je Drobšnjak uspeo da ispali samo jednu granatu u to mitraljesko gnezdo, ali i to je bilo dovoljno, i nije uspeo da puca dalje. Mi smo krenuli u napad, bili smo podeljeni u pet grupa po četiri i to je bio baš jedan intenzivan napad. Međutim, Grujica Borić, komandant tih snaga Jugoslovenske narodne armije je uzeo mikrofon i naredio tenkistima da obustave vatru ili im zabranio da koriste, govoreći da ovo nema veze sa JNA, da je ovo bitka između četnika i ustaša.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, sada je vreme za pauzu. Da li se, dakle, može da kaže da je usledila relativno dugotrajna bitka između vaših ljudi i Hrvata i recite ko je na kraju pobedio?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Bitka je počela tačno u 11.00. Mi smo zauzeli policijsku stanicu tek u zoru sledećeg dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su se hrvatske trupe nakon toga povukle sa područja Gline?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam ih napao sa tri strane, ostavljajući četvrtu otvorenu i dajući im mogućnost da izađu, jer stvarno nisam imao uslova oko zarobljavanja tolikog broja, sa ljudima koje sam imao na raspolaganju. Oni su se povukli preko reke i nama su ostavili Glinu.

TUŽILAC GRUM: Da li je ovo dobar trenutak za pauzu?

SUDIJA MEJ: Da. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum (Groome).

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, da li ste vi nakon bitke za Glinu vašim ljudima dali jasno raspoznatljivu odeću koji su oni nosili od tada pa nadalje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, svim učesnicima koji su učestvovali u bici za Glinu dodelio sam crvene beretke. To je jedino šta sam imao da im dam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je vaša namera bila da se nakon bitke za Glinu vratite u Knin?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to sam i učinio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se na putu za Knin nešto dogodilo?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Kad smo stigli negde blizu Dvora na Uni, obavešten sam posredstvom jednog policajca iz Dvora da je, kako sam je ja dobio, mislim, šta je jako bitno za Tribunal da razume, to je već

peti dan da ja gotovo nisam spavao. Probajte da igrajte šah pet dana bez spavanja pa da vidite kako je, a ne da prođete kroz jednu takvu bitku kao što je bila. Kad sam stigao u Knin, ja sam imao ravno 27 kilograma manje nego što imam danas. Možete zamisliti u kakvom sam fizičkom stanju bio. Ovo potenciram zbog sledećih događaja da shvatite. Znači, bio sam umoran, jedva sam čekao da dođem, ja sam već, i ne znam kako se to već kaže na srpskom, je toliko, ja sam počeo da povraćam i baš sam bio u lošem stanju. Kad smo stigli u Dvor na Uni, do mene je došla informacija da je neka grupa naoružanih Srba izvršila pokolj u bolnici, mislim da se selo zove Struga i da su oni trenutno zauzeli stanicu milicije u Dvoru na Uni. Imajte na umu da je 20 posto, ili tačno četvero ljudi od mojih 20 su bili ranjeni. Ja nisam imao uslove da pravim nikakva istraživanja na tu temu, ali pošto sam video da grupa naoružanih ljudi drži policijsku stanicu, sa mojim ljudima sam prišao stanici i razoružao te ljude, rekao im da su napravljene optužbe da su napravili pokolj, razoružao ih, strpao ih u ćeliju, u zatvor, zaključao ih lično. U tom trenutku, pošto je tu već počeo da dolazi i do nekih pobuna, kao što mi hapsimo Srbe i tako dalje i tako dalje, pojavila se od negde i neka grupa pripadnika bezbednosti JNA. Ja se ne sećam tačno koji su to ljudi bili, ali su se predstavili kao bezbednjaci JNA. Najavljeno je da će i Martić da stigne. Ja sam te ljude držao u zatvoru i bukvalno rasporedio moje ljude tako da su držali stanicu milicije pod opsadom dok, nisam dozvoljavao nikom prilaz stanici milicije dok Martić nije došao. Predao sam mu ključ od zatvora i nastavio za Knin. Zaspao sam u roku od 200 metara kad sam napuštao, shvatite da to nije bilo u zoni moje odgovornosti, ja sam prolazio tuda, ali smatrao sam, pošto imam snage, neko je napravio optužbu da je zločin napravljen i mislim da sam pod okolnostima uradio apsolutno sve šta je bilo u mojoj moći, da jedan čovek može da uradi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, želim da vas sada pitam da li ste u nekim drugim prilikama uhapsili hrvatske policajce i na isti ih način predali u ruke Milanu Martiću?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Hrvatske policajce?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne govorim sada o ovom incidentu nego uopšteno govoreći, da li je bilo slučajeva u kojima su vaši ljudi zarobili bilo hrvatske policajce bilo neke druge ljude koji su nakon toga kao zatvorenici predani Milanu Martiću?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, bilo je hapšenja, ne sećam se koliko ali svi su uvek bili predavani u stanicu milicije, ne Milanu Martiću lično, ali protokol je bio takav, ako zarobimo, ako uhapsimo bilo koga, da se preda u stanicu milicije u Kninu. Crveni krst je bio prisutan tamo i u roku od 24 sata mi smo bili dužni da ih predamo Crvenom krstu, tako da su oni bili pod supervizijom Crvenog krsta. Ne sećam se broja koliko ih je bilo, i tako ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada molim da se dokazni predmet Tužilaštva broj 389, tabulator 6, stavi na grafoskop. To je još jedna fotokopija dokaznog predmeta Tužilaštva broj 336, strane 20 i 21, a moje pitanje za vas gospodine Vasiljkoviću je da li je ovo takođe karta na koju ste vi uneli neke oznake koje se tiču vašeg svedočenja?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je grad Glina o kome smo maločas razgovarali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da sada uzmete ovu zelenu olovku ili flomaster pred vas i da na karti označite grad Dvor, grad u kojem se odigrao incident koji ste upravo opisali. Dakle, morate da gledate na levu stranu na grafoskopu, ne na ekran ispred vas. Molim naše tehničare da zumiraju na donji deo mape. Hvala. Kada ste se vratili u tvrđavu u Knin, da li su pripadnici Babićeve Teritorijalne odbrane bili u tvrđavi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, na moje zaprepašćenje, mislim da je ovo bitno da shvatite, tvrđava je postala bukvalno simbol odbrane Krajine. To je bilo jedno mesto gde su stražari stajali mirno satima na svom mestu, gde je stvarno, gde su se zastave vijorile, gde je sve bilo čisto, uredno i ličilo na vojsku, ličilo na jedno komandno mesto. Kad sam se vratio, na moje zaprepašćenje našao sam u tvrđavi pripadnike Teritorijalne odbrane koji su bili neuredni, neobrijani, prljavi i to se sve dogodilo dok sam ja vodio bitku za Glinu. Tako da sam u tom trenutku kad sam video to, naredio sam im da napuste tvrđavu. Oni su mi rekli da su naredbom Babića na tvrđavi. Ja sam im onda rekao nek nađu neko drugo mesto, neka ga očiste i srede i koriste, a ne ono mesto koje smo mi sredili ovde. I tu je došlo do prvog sukoba izgleda između mene i Babića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, da li je nekoliko dana nakon toga Frenki Simatović došao u tvrđavu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam baš imao sastanak sa svojim štabom gde smo raspravljali o, jedan redovni sastanak koji se održavao

kada je ušao Frenki Simatović koji je bio prilično uzbuđen. Ima jedan detalj koji ne mogu tačno precizno da se, ali bar ću smisao pokušati da dočaram Tribunalu. Na tom ručku gde je bio i Jovica, neformalno se razgovaralo u smislu, da li je Martić ili Babić, ne sećam se ko je to pričao, ali u principu ja sam razumeo da će Martić voditi odbranu Krajine, a da će Milan Babić voditi politiku Krajine. Mene u tom trenutku to toliko nije zanimalo tako da sad ne mogu da se setim baš apsolutno svih detalja, ali moje razumevanje je bilo da je podela odgovornosti bila na tom nivou. Zatim, Frenki Simatović kada je ušao, seo je pored mene i poluglasno mi je rekao da su nastali izgleda neki veliki problemi, da Babić ne poštuje dogovore koje je imao sa Martićem i da budem jako oprezan šta će se dogoditi. U sred te konverzacije, ne znam tačno kako je završio razgovor, ali u sred te konverzacije, na vratima sale u kojoj sam ja držao sastanak, ta sala je otprilike veličine ove, to je moje komandno mesto bilo, veličine ove prostorije, sa velikim stolom, jedno 30 oficira je sedelo sa mnom, ja sam sedeo na čelu, i ušao je Babić. I mi smo svi bili zaprepašćeni da on ulazi unutra, nismo ga očekivali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo pošto je gospodin Babić ušao na sastanak?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kad je Babić ušao na sastanak, Frenki je prekinuo svoj razgovor u pola reči i pored Babića je napustio prostoriju. Babić je seo na njegovo mesto, odmah pored mene. Ja kad sam dobio te informacije i sa svim onim što sam ja doživeo kad sam došao na tvrđavu gde sam video njegove ljude koji su zaposeli tvrđavu nastavio sam ignorisati Babića. Obraćajući se oficirima, rekao sam: "Momci, ja tačno ne znam šta se sve događa ovde, očigledno je da političari će opet da pokvare ovo šta smo mi radili do sada. Može se vrlo lako dogoditi da ja budem smenjen sa ove pozicije ili da vam ne komandujem". Osećao sam obavezu, da moram nešto tim ljudima da kažem, šta će biti ako ja više ne budem tu. I rekao sam im: "Ja ne znam stvarno kome više mogu da verujem ovde. Jedini čovek koji me do sada nije izdao ili prevario je Frenki Simatović. Slušajte šta on bude imao da kaže". Tako je razgovor u tom smislu, u tom kontekstu je bio, i Frenki nije bio prisutan kad sam ja to rekao, ali Milan Babić je bio prisutan. I Milan Babić kad je čuo kako ja razgovaram o njemu je jednostavno ustao i napustio prostor prilično potresen, preplašen. Verovatno mu nije bilo svejedno kada je video da, kako mu se ja obraćam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, kada ste to rekli vašim ljudima, da li ste tada imali nameru da, ukoliko vi budete smenjeni, oni moraju da idu kod Frenkija Simatovića i da od njega traže direktive?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne nego sam mislio da ja nisam imao nikog svog tamo. Kad kažem svog, ja sam jedini čovek bio iz Beograda u tom kampu. Osećao sam se da mi je nekako najbliži Frenki Simatović. Bukvalno sam mislio, šta god da se bude desilo, on kao obavеш-tajac imaće najbolje informacije šta se dešava i da bi trebali da, nisam im rekao da se obrate njemu niti da mu se potčine, nego da čuju šta on ima da kaže. Jer realno, u tom periodu samo sam njemu, nisam imao velikog izbora i samo sam njemu mogao da verujem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pošto ste se obratili vašim ljudima, da li ste toga dana kasnije razgovarali sa Frenkijem Simatovićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Odmah posle toga izašao sam, seo sam u svoj džip i počeo sam da tragam za Simatovićem. Našao sam ga, zahtevao sam od njega da sedne i da mi ispriča šta se dešava. On je bio jako uzbuđen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta vam je rekao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: On mi je rekao da ni on nije siguran, samo jedno je sigurno da se, oprostite na izrazu, da se "Babić kurva sa vojskom". Pod tim on je mislio da igra neke igre sa vojskom i da ne želi da, da ne želi nas da vidi, da mu mi smetamo u tome. Onda mi je rekao da ja moram da odem u Beograd i da se javim Jovici Stanišiću, da će Jovica imati mnogo više informacija. Sada imajte na umu da sam ja tek došao posle bitke za Glinu. Kao što sam rekao u početku šta je značio za Srbe gubitak Gline, možete samo zamisliti šta je onda značilo ponovo oslobađanje Gline. Čak mi je Frenki rekao: "Nisam siguran da li hoće da ti daju orden ili da te smene, ali na putu za Beograd povedi računa i povedi jako obezbeđenje. I vodi računa da niko ne zna kad krećeš i kad dolaziš". Ja tek kad sam došao u Beograd, pošto stvarno nisam imao toliko vremena u Krajini da pratim medije, jer tamo ih nije ni bilo, ja sam tek onda shvatio koliko su mediji mene potencirali u tom periodu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum, bilo bi dobro da čujemo kojeg su datuma se sve te stvari dogodile, jer zauzimanje Gline bilo je 28. juna, a nije mi jasno kada su se ove druge stvari dogodile? Nisam siguran da smo čuli za još neke datume, mada možda i grešim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da su Hrvati 28. juna zauzeli Glinu. Možete li da nam kažete kog datuma se odigrala vaša bitka za Glinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno mesec dana, kasnije 28. jula. 30. avgusta ja sam već bio u Krajini, u Kninu, pardon, a 4. avgusta sam krenuo za Beograd, 3. avgusta navečer. Znači sva ta dešavanja u Kninu su se događala između 1. i 3. avgusta, u dva dana, vrlo precizno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste otišli u Beograd, da li ste se tamo sastali sa gospodinom Stanišićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, otišao sam u Beograd. Odseo sam kod svojih prijatelja, nazvao sam Stanišića na telefon koji mi je Frenki dao i gospodin Stanišić se pojavio kod mene kući, kod mojih prijatelja kući. Doneo mi je kao poklon jedan pištolj "CZ-99" sa njegovim potpisom, čestitao mi je na bici za Glinu i zamolio me da izađemo napolje da prošetamo, pošto nije hteo da priča u prisustvu mojih prijatelja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, propustio sam da vam postavim jedno pitanje o vremenu kada je gospodin Stanišić otišao iz tvrđave i bio na ručku. Da li ste vi, razgovarajući tada sa gospodinom Stanišićem, u bilo kom trenutku od njega zatražili nekakvu pomoć za stvari koje ste radili dole u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da se setim, ali gotovo sam siguran da jesam, jer ko god je dolazio tamo ja sam tražio pomoć, pa naravno da bi tražio od tako važnog čoveka kao što je Jovica Stanišić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izvinjavam se. Sada bih ponovo vratio vašu pažnju na 4. avgust 1991. godine. Da li ste, dakle, tog dana otišli u šetnju sa gospodinom Stanišićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da ispričate šta se dogodilo tokom te šetnje 4. avgusta 1991. godine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa na neki način, koji je bio skoro pun izvinjenja, Stanišić mi je rekao da sam, da se tamo u Krajini događaju neke vrlo prljave stvari, da sam ja verovatno nesvesno se upleo u politiku i da neću, da ne bi trebao više da se vraćam dole. I ako pokušam da se vratim, da će on biti prinuđen da stavi rampu, šta je značilo da mi je bukvalno zabranio da se vratim u Krajinu. Nisam tada znao, pitao sam ga, dobro, ovaj, kaže: "Ne

znam da li je to privremeno" i ja sam ostao ubeđen da, da li je ta moja smena bila kompletna ili privremena, sve je to ostalo tako. Pitao sam ga šta da radim, on kaže: "Idi u Bor, to je mesto gde Nikola Šainović živi i tamo će te sačekati neko i voditi računa o tebi dok ne smislimo gde bi ti mogao najbolje da pomogneš".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste išta pitali gospodina Stanišiću u vezi osobe koja je zahtevala, odnosno zabranila da se vratite u Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. U principu, on mi je rekao: "Ne mogu mnogo da ti kažem, ti to razumeš, ali ovo dolazi skroz odozgor sa vrha". Po mom razumevanju, to bi morao da bude ili ministar unutrašnjih poslova ili predsednik Milošević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi doista i otišli u Bor u Srbiju na neko vreme?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Moja pratnja koja me je dopratila u Beograd je ostala u Beogradu, a ja sam sa nekim pripadnikom Službe, meni nepoznatim, otišao u Bor i smestili su me u jednu od Titovih vila. Tamo sam bio nekih, ne znam, sedam, deset dana otprilike, čekajući da neko stupi u kontakt sa mnom i da vidim kako ja dalje mogu da ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je iko došao i obavestio vas o tome šta biste trebali dalje da uradite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja sam počeo da verujem da sam ja bukvalno sklonjen sa scene na jedan lep način. Postao sam nervozan, razumljivo. I jedno veče video sam intervju Milana Babića na televiziji, gde ga je jedan od gledalaca upitao: "Možete li nam nešto reći o kapetanu Draganu", a Babić je na to odgovorio, doslovce: "Kapetan Dragan je plaćenik koji je unajmljen da uradi jedan deo posla, on je to uradio, isplaćen je za to i otišao je svojim putem". Ja to kad sam čuo bukvalno sam pobesneo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta ste vi uradili kao reakciju na to šta ste videli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto sam već tada imao sumnje, pre nego što sam krenuo iz Beograda, da se meni možda nešto radi iza leđa, napravio sam, podesio sam određene signale u slučaju kada se osećam nesigurnim da ta grupa momaka koja je mene obezbeđivala do Beograda mi pritekne u pomoć. I pozvao sam te ljude, koje je vodio Saša Medaković, pripadnik službe iz Krajine i oni su došli u Bor. Stupio sam u kontakt sa svojom

prijateljicom Klarom Mandić koja je bila u tim društvenim krugovima u to vreme i zamolio je da bude ljubazna i organizuje mi konferenciju za novinare u Međunarodnom pres centru. Hteo sam da obavestim javnost da ja nisam dobio nikakav novac za to niti da sam ja otišao već da sam bukvalno proteran odatle.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, da li ste vi na kraju održali jednu pres konferenciju na kojoj ste javno objavili svoje razloge, odnosno razloge vašeg prisustva u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam prvo bukirao tu pres konferenciju u Internacionalnom pres centru, ali su mi nekoliko sati kasnije javili da je ta sela bukirana i da će biti bukirana u nedogled, tako da je ja nikad neću moći dobiti. Klara me je posavetovala, rekla je: "Kapetane, ti možeš da napraviš konferenciju pod bilo kojim drvetom i doći će svi novinari koji se nalaze ovde da čuju šta imaš da kažeš. Ja predlažem da to uradimo kod mog prijatelja koji je direktor hotela u Kragujevcu i nemoj da brineš, svi će novinari doći tamo". To sam i uradio. Sa svojim obezbeđenjem, Klarom, otišao sam u Kragujevac i održao sam tu pres konferenciju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Otprilike u isto vreme da li ste pokrenuli inicijativu za pružanje pomoći udovicama ratnih žrtava?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa gledajte ovako. Ja sam izgubio poverenje u kontakt koji sam imao sa srpskom službom kad sam napustio Bor. Ja sam mimo njihove volje napustio Bor i bukvalno sam, samo da shvatite situaciju, mene su tamo bukvalno čuvali dva pripadnika Službe državne bezbednosti Srbije. Kad su došli moji momci, ja sam jednostavno rekao: "Ja odavde odlazim", tako da sam mimo njihove volje ja otišao. Ja nisam naravno bio uhapšen, tako, ali sam mimo njihove volje otišao. Ja sam već tada izgubio veru ili poverenje u Službu i što se mene tiče, izvinjavam se, koje je poslednje pitanje?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zanimalo me je, naime ja ću vam sutra postavljati detaljna pitanja u vezi sa vašim Fondom kapetan Dragan, ali za sada me zanima samo da li ste u to vreme osnovali taj Fond?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Fond sam osnovao nakon te pres konferencije, jer sam shvatio da za mene više izgleda neće biti, da ja više neću biti uključen u oružane snage, da neko ima razloga da me ne angažuje. I onda sam hteo da iskoristim tu neverovatnu popularnost koju je vrlo teško za

vas koji niste iz Srbije da shvatite kolika je to bila. To je stvarno nešto iznad svakog fudbalera, iznad svakog glumca, iznad svakog pevača. To je stvarno bilo neverovatno velika popularnost. Hteo sam da iskoristim da nešto korisno uradim sa tim i došao sam na ideju, i da naravno u isto vreme ostanem u jeku zbivanja u Srbiji, i bukvalno sam rekao: "Ako mi ne dozvole da budem Miloš Obilić, ja sam rešio da budem Kosovka devojka". Za vas Miloš Obilić bi značio nešto kao "Lawrence of Arabia" i Kosovka devojka bi značila nešto kao Majka Tereza (Nene Tereza). To nisu mogli da zabrane.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sutra ujutru ću vam postaviti detaljna pitanja u vezi sa vašim fondom. Za sada nam recite samo šta se dogodilo sa ljudima koje ste ostavili u Krajini, sada kad ste se vratili u Beograd?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa jedan deo tih ljudi je već bio u Beogradu pored mene, koji je mene čuvao do tada. Ja sam se nalazio u prilično nezavidnoj situaciji, čak ni jezik nisam dobro poznao u tom periodu. Nisam ni znao ko je, samo sam mogao da slušam i da čitam u novinama i da čitam između redova šta se ustvari, to je bila jedna velika konfuzija u mojoj glavi. Klara Mandić mi je bila jedan izvor informacija kome sam verovao tako da sam u tom periodu baš bio onako totalno zburjen u odnosu na čitavu situaciju. Što se tiče mojih ljudi, osećao sam neku moralnu obavezu prema tim ljudima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam ukratko kažete gde su oni otišli? Oni koji su bili u Beogradu, da li su se pridružili nekoj drugoj organizaciji? Šta se dogodilo sa njima?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mene je kontaktirao ili sam ja njega kontaktirao, ne sećam se tačno više detalja, mnogo je godina prošlo odatle i mnogo se toga dešavalo, Frenki Simatović i rekao mi je da je on pokrenuo jednu inicijativu da služba formira jedinicu, oružanu jedinicu jednu u vojničkom smislu i da ti momci koji nisu želeli da ostanu u Krajini bi dobro došli oko formiranja te jedinice. Ja sam to naravno oberučke prihvatio i ponudio se da pokrenem formiranje takvog jednog centra, kampa, obuke i svega toga što je išlo uz to. Frenki mi je obećao, u stvari dogovor je bio da ovog puta nećemo da radimo tako, da ne bi trebali u stvari da radimo tako na slepo, kao što sam radio prošli put, nego da se dobiju svi papiri od države, da se definiše moj status, da ja moram biti zaposlen u službi i da svi ti momci koji dođu tamo moraju biti zaposleni i tako dalje i tako dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je to bilo? Gde je Frenki Simatović nameravao da osnuje tu oružanu jedinicu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Bio je jedan Lovački dom na Fruškoj Gori. To je planina Fruška Gora blizu, nedaleko od Novog Sada u Vojvodini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Grupa o kojoj je govorio gospodin Simatović, da li je to ista ona grupa kojoj su iskazivane počasti na ceremoniji koju smo videli na snimku danas?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Većina momaka koji su nosili kamuflažnu uniformu su veterani ili iz te grupe i naravno, ima nekih koji su poginuli kao Saša Medaković koji nije tu, ali, da, to je u principu bila ta grupa, dobar deo je bio iz te grupe ili najveći deo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Otprilike u isto vreme, da li ste vi bili aktivni na pribavljanju uniformi koje će kasnije nositi ta grupa za vreme svojih operacija?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pošto je to bila jedinica u osnivanju, u ono vreme dnevno se javljalo na stotine ljudi koji su hteli da mi se pridruže. Jedna od njih je bila Dafina Milanović, bankar tadašnji koja je se ponudila da pomogne ljudima u Krajini. Ja sam njoj rekao da se formira jedna jedinica kojoj je potrebna oprema i ako želi da pomogne, mogla bi da pomogne da kupimo tu opremu, jer takve opreme u Jugoslaviji nema. Ona je to prihvatila i odobrila mi je milion nemačkih maraka. Ja nikada taj novac nisam u ruke dobio, ja sam je samo spojio sa jednim nemačkim trgovcem vojne opreme, zove se Robert Kajzer (Robert Keizer) i napravio sam spisak potreština. To su bili kelvarski šlemovi, panciri, sistemi za noćno osmatranje, GPS (Global Positioning System) uređaji i kamuflažne uniforme, čizme, za nivo otprilike jedne čete. I to je stiglo do mene. Ja sam to odneo u Frušku Goru i obukao te momke koji su počeli polako da se skupljaju na Fruškoj Gori.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za nas koji nismo upoznati sa snagom jedinice, možete li da nam kežete otprilike o kojem se broju ljudi radi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To će se verovatno ponavljati dalje, znači ako kažemo jedan vod ili "platoon", to ima 30 ljudi, ako kažemo jedna četa ili "company", to je otprilike stotinak, 120, 150 ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sam u pravu, ako opišem ove uniforme kao uniforme slične onima koje nose pripadnici NATO snaga u njihovim operacijama? I ako ne, objasnite nam razliku.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to su apsolutno iste uniforme koje američka vojska nosi. Kupljene su u Americi i ne razlikuju se uopšte od uniformi koje je američka vojska nosila pre kuvajtskog konflikta 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I samo da nam bude jasno, iako su one izgledale kao američke uniforme one nisu imale nikakve oznake koje bi ih identifikovale kao američke uniforme, zar ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja govorim o kamuflažnim borbenim uniformama koje uopšte ne nose oznake.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je u jednom trenutku bilo prećeno dok ste bili u Srbiji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je jedan incident koji se dogodio, to je ubrzo nakon toga ili tokom tog procesa, samo da završim ovu prethodnu priču, da ne ostavimo Tribunal ovako u nedoumici šta se dešavalo sa tim. Ja nisam dobio te uslove, nisam dobio te papire, nisam dobio ono šta sam tražio i napustio sam taj projekat, ostavio sam Frenkija sa tim momcima i tom opremom i tako dalje. Posvetio sam se Fondu. Da, u jednom trenutku ušao sam u veliki sukob sa Službom državne bezbednosti. To bi za nekoga sa strane koji sluša stvarno zvučalo kao jeftini američki špijunski film. Detalji su sledeći, probaću da budem što kraći u tome. Vojislav Šešelj je u jednom trenutku sa pištoljem u ruci pretio studentima na beogradskom Pravnom fakultetu. Studenti su se naoružali, u sred Beograda i onda došli kod mene tražeći od mene zaštitu. Ja kad sam čuo da se u mom gradu na mom fakultetu naoružavaju deca, bio sam ozbiljno zabrinut. Otišao sam na, naravno razoružao tu decu, uzeo tu opremu i rekao im ovako: "U ovoj zemlji postoji Ministarstvo pravosuđa i postoji Ministarstvo unutrašnjih poslova. To su, to je način ako želite da podnesete prijavu protiv Šešelja". Oni su onda rekli: "Neće oni nas da prime" i tako dalje. Ja sam rekao: "Ako oni neće da vas prime, onda ću ja vas da vas povedem na demonstracije protiv Šešelja", ne sluteći da ta dva ministra neće da ih prime. Na žalost, oni nisu bili primljeni od pomenutih ministara i deca sa fakulteta su najavila demonstracije ispred Parlamenta. Šešelj je već bio u parlamentu tada. Ja sam zamolio Radmila Bogdanovića da se pokrene postupak oko uzimanja imuniteta Vojislavu Šešelju kako bi se pokrenuo postupak zbog tog incidenta sa stu-

dentima i Radmilo Bogdanović je obećao da će to uraditi. I ja sam zaustavio taj štrajk, taj protest, ali u tom procesu skupilo se nekoliko hiljada ljudi ispred Parlamenta, to je samo uvod u sukob. Dan posle toga, pred mojom kancelarijom došla su dva pripadnika Službe državne bezbednosti i zamolili me da pođem sa njima da porazgovaramo o nečemu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Oprostite što vas prekidam, ali recite nam o kojem je vremenu reč, kada su ti ljudi došli u vašu kancelariju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno ne mogu da se setim, to je verovatno bilo kraj, negde jesen te godine, ali taj datum se može precizno naći zbog tog incidenta sa Šešeljem koji je bio objavljen u svim medijima. Ali stvarno mnogo je vremena prošlo od tada i ne mogu da se setim datuma, baš je teško. Ali te godine ubrzo, jesen verovatno te godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, ko su bila ta dvojica koja su došla kod vas?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jedan je bio Dragan Filipović, drugi je bio Milan Radonjić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za koga su oni radili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Oni su radili za Službu državne bezbednosti Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vam išta rekli i ako jesu šta?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Odveli su me na jedan splav pored reke i onda su mi objasnili da je vrlo teško to šta žele sad da mi kažu, ali da sam ja ušao u neke vode koje apsolutno ne razumem i tražili su od mene da napustim Jugoslaviju. Pitali su me, rekli su mi da su oni prihvatili da urade taj zadatak posao, jer su mi prijatelji, jer ako neko drugi to bude radio, to bi se verovatno radilo na neki drugi način, što sam ja razumeo kao pretnju. Ja sam im rekao, pitali su me: "Koliko ti treba novaca da ti nestaneš iz Jugoslavije za pet godina i da se nigde ne pojavljuješ?". Ja sam im rekao: "Za pet godina treba mi oko 250.000 dolara, to je negde 50.000 dolara godišnje, da bi mogao da se negde sklonim na neko ostrvo u Indijskom okeanu i da čekam da sve to prođe". Ali naravno, ja nisam bio zadovoljan njihovim zahtevom da odem iz zemlje, ali nisam bio ni spreman da se sukobim sa Službom državne bezbednosti, nisam imao motiva da ja ratujem protiv svoje države i da se ... Otišao sam, posle toga, dogovorili smo se da ćemo se videti sutra,

a da će Fića obezbediti, pokušati da obezbedi taj novac koji sam tražio. Međutim ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, pre kraja tog sastanka jeste li vi pitali odakle je stigla ta direktiva da morate da napustite zemlju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Odgovor je bio jako sličan kao od Jovice Stanišića ranije: "To dolazi odozgora sa vrha" i nema, niko ne može imati uticaj na ovo, ja moram da napustim zemlju. Da, ispričao sam tu priču jednom mom prijatelju novinaru u koga sam imao neograničeno poverenje i on je, posle dosta ubeđivanja, mene ubedio da odemo kod Neđe Boškovića, tadašnjeg načelnika obaveštajne ili kontraobaveštajne službe, ne mogu se setiti, JNA, kontraobaveštajne službe, da. I on mi je rekao da on Neđu Boškovića jako dobro poznaje i da je on čovek od reči i ako ja budem insistirao da to ne ide dalje, da to neće otići dalje. Ja sam se poverio načelniku vojne službe i on mi je rekao ovako: "Ti si građanin ove zemlje i tebe ne može niko da protera iz ove zemlje, ali ako prihvatiš njihovu ponudu, može se vrlo lako dogoditi da te nađu mrtvog negde van zemlje i da na četvrtoj strani nekih novina bude objavljeno da si poginuo u nekom mafijaškom obračunu. Ja mislim da je suviše opasno da prihvatiš tu ponudu". Pitao sam ga: "Šta predlažete da radimo", a on je rekao: "Pa, 'ajd' za početak da probamo da snimimo to šta oni pričaju" i onda su mi dali opremu za snimanje koju sam ja kamuflirao na svom telu. Otišao sam na zakazani sastanak sa Filipovićem, jedno pola sata sam ga provocirao da ponovi ono šta je rekao juče. Ja namerno nisam doneo te trake iako su u mom posedu, jer tu ima dosta i nekih privatnih stvari.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, zapisnik nije jasan. Dobili smo prevod da ste vi odlučili da prislušujete taj razgovor. Šta je tačno odlučeno da će da se učini u vezi sa tim sastankom koji je trebao da bude održan sa tim ljudima?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa za početak, Neđa Bošković je predložio samo da snimimo te njihove pretnje. To je bio cilj snimanja, a da će onda dalje razmotriti, da vidi, da analizira te pretnje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I jeste li to i učinili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je kasnije u neko doba Frenki Simatović došao u kuću i zatražio te trake?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ako mi date još 30 sekundi, samo da ne ostavimo nedovršenu priču. Ja sam tu traku dao Neđu Boškoviću, napravljen je stenogram i posle nekoliko dana Frenki Simatović je došao kod mene i da, došao je kod mene, to ste me pitali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znate li šta je general Bošković učinio sa stenogramom tih traka?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Rekao mi je šta će učiniti. Rekao mi je da će napraviti kopiju toga i da će odneti Jovici Stanišiću i da je moja najbolja zaštita upravo ta, ta pretnja jer ako se meni bilo šta bude dogodilo niko ih neće, niko neće oprati Službu od toga šta se meni bude dogodilo. Ali me je zamolio da ne pravimo oko toga, da ne dižemo prašinu, da ne izlazimo u javnost oko toga i da će on videti šta dalje. I to je to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću vas zamoliti da pogledate monitor, pa molim neka se stavi u podesan položaj. Dokazni predmet Tužilaštva broj 389, tabulator 7 će se za trenutak pojaviti pred vama. Ako treba da vam se poveća ili ako želite da vidite papir, možemo da vam damo. Prepoznajete li potpis na dnu strane dokaznog predmeta 389, tabulator 7?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tu piše Marko Negovanović. Ja nikad nisam video njegov potpis, nemam razloga da sumnjam da je to njegov potpis.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je on?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je on bio komandant Komande grada Beograda, koliko se ja sećam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću da vas zamolim da pročitate zadnju rečenicu u prvom pasusu pred vama i ceo zadnji pasus koji se odnosi na vas. Zamoliću vas da nam date vaš komentar, naglas pročitajte, molim vas.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Imam ovde odsjaj od lusteru pa ću morati malo da, moraću da ustanem, pardon.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Daćemo vam papir.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, možda bi bilo lakše. Hvala. "U smislu člana 137. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije dajemo

sledeći odgovor. Poznato nam je da oružane snage u Jugoslaviji sačinjavaju Jugoslovenska narodna armija i Teritorijalna odbrana. Njihovi međusobni odnosi precizirani su i regulisani važećim zakonima i drugim propisima. Komandovanje oružanim snagama zasniva se na načelima jedinstva komandovanja u pogledu upotreba snaga". Ja mislim da ste vi ovde nešto, jeste li to hteli da pročitam?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda je bilo dobro da počnete sa prvom rečenicom tog zadnjeg pasusa.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da ste mi dali pogrešan dokument. Aha, sada vidim, izvinjavam se. To je na drugoj stranici: "Dobrovoljci koji ratuju na području Srpske Krajine su u okviru jedinica Teritorijalne odbrane, a one su pod jedinstvenom komandom oružanih snaga i za sada tu nema većih problema. Prema našim saznanjima, Kapetan Dragan sada nema posebnog ljudstva koje obučava i kojim komanduje na tim područjima. Poznato je da je ranije bio angažovan na obučavanju pripadnika Teritorijalne odbrane Krajine, takozvanih "Knindži", i da se ta formacija bori u sadejstvu sa JNA. Polazeći od toga da", ovde je malo mutno, "i nema indicija za sumnju da tu ne postoje neophodna sadejstva koja se očekuju od svih jedinica".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koji datum nosi taj dokument?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je 20. januar 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da komentarišete autentičnost ovog dokumenta, odnosno u kolikoj meri verodostojno opisuje ili se odnosi na vaš odnos sa Teritorijalnom odbranom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, u principu ne vidim tu ništa šta je netačno. Mislim, ja sam to već ispričao i to samo potvrđuje ono šta sam ja rekao, ja mislim, do sada. Ima li nekih tu dodatnih pitanja vezanih za to, ne znam.

TUŽILAC GRUM: Ja ih nemam, u svakom slučaju. Časni Sude, ako Pretresno veće i dalje želi 15 minuta od današnjeg suđenja, ovo bi bio dobar trenutak da za danas prekinemo sa radom.

SUDIJA MEJ: Da, u redu. Gospodine Vasiljkoviću, mi ćemo završiti zasada. Molim vas da se vratite u sudnicu sutra u 9.00, kada ćemo da nastavimo sa vašim svedočenjem. Hvala vam.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA MEJ: Za početak, pozabavićemo se pitanjima koja možemo da rešimo na javnoj sednici, a to je svedočenje gospodina Dejvisa (Paul Davies). Da, gospođo Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff), izvolite.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, mi smo vam dostavili još jedan podnesak u vezi sa tim svedokom i nadamo se da smo na taj način izašli u susret bojaznima koje su izrazili amikusi. U podnesku od 21. januara ove godine dali smo do znanja, u vezi sa nekoliko paragrafa koji se tiču odbrane Dubrovnika i ciljanja civilnih objekata, da će u vezi sa tim paragrafima svedok svedočiti uživo, a samo u vezi sa ostalim paragrafima koji tek potkrepljuju granatiranje samog Dubrovnika i koji se tiču nekih pitanja konteksta, da za te druge paragrafe želimo da primenimo Pravilo 92bis. Mislimo da smo na taj način izišli u susret amikusima.

SUDIJA MEJ: Znači svedok je novinar koji je došao u Dubrovnik, i on opisuje granatiranje. O tome smo već čuli dosta svedočenja, međutim u paragrafima od 32 do 42 se govori o nekim spornim pitanjima, a to je uloga civilnih branitelja. Gospodine Miloševiću, iznesen je predlog, dakle da se o tim paragrafima svedoči uživo, a da se ostatak izjave uvrsti u spis po Pravilu 92bis, budući da se u tim ostalim paragrafima ne spominjete niti vi niti vaša dela ili postupanja. Vi ćete na taj način onda imati priliku da unakrsno ispitajte svedoka. Da li želite nešto o tome da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da još jednom naglasim da sam kategorično protiv primene Pravila 92bis, jer se u celoj dosadašnjoj praksi pokazalo da je primena takvog pravila potpuno neadekvatna za utvrđivanje činjenica koje se žele ovde utvrditi. Smatram da je neprimereno uopšte Pravilo 92bis primenjivati u ovakvom slučaju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej (Kay).

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, sasvim je jasno da se optuženi protivni bilo kakvom uvrštavanju pismenih dokaza i traži da se o svemu svedoči uživo.

SUDIJA MEJ: Da on je jasno dao do znanja da je on protiv toga, principijelno gledajući. Međutim, mi moramo da primenimo naš pravilnik.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Pretresno veće ima diskreciono pravo da, čak i u slučajevima kada su svi kriterijumi zadovoljeni, donese odluku primenjujući svoje vlastito nahodjenje. Svaka izjava je po mnogim svojim aspektima jedinstvena i daje mnogo različitih detalja o incidentima. Stav optuženog je, sasvim jasno, da on u takvom slučaju ima manje mogućnosti da naglasi nepodudarnosti.

SUDIJA MEJ: Mi to razumemo, gospodine Kej, ali nas zanima vaš stav kao amikusa, a ne ponavljanje njegovog stava.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Pitanje koje se ovde mora razmotriti je odluka iz *Predmeta Galić*. Tamo se radi o komandnoj odgovornosti iz člana 7.3. Statuta. Dozvolite mi da naglasim reči iz te odluke, koje smo mi citirali i u našem pismenom podnesku Sudu u paragrafu 23: "Često se radi o veoma malom koraku od otkrića da su dela koja predstavljaju zločine za koje se tereti, počinjena od strane potčinjenih, do zaključka da je optuženi znao ili imao razloga da zna za te zločine". U presudi se dalje kaže: "I onda dolazimo do stava da je nemoguće da on za to nije čuo". To je stav koje je podvuklo Žalbeno veće.

SUDIJA MEJ: Međutim, ovde se radi o pitanju da li je ovaj optuženi zapovedao, odnosno imao uticaja na JNA ili ne. To je sporno pitanje, zar ne? Bar koliko sam ja razumeo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, tako je.

SUDIJA MEJ: Prema tome, to nije situacija kao kod Galića, gde ste imali komandanta koji je zapovedao opsadom Sarajeva. On jeste bio vojni zapovednik tih trupa. Mi ovde u ovom predmetu imamo drukčiju vrstu veze koja gradi komandnu odgovornost, a ne direktnu komandnu odgovornost oficira, kao šta smo imali kod Galića.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Međutim, ovde se radi o delima JNA koja su počinjena prilikom bombardiranja Dubrovnika. Sve je to povezano sa opsadom Dubrovnika i sa time ko je izdavao naređenja i šta je bilo poznato u vezi sa tim.

SUDIJA MEJ: Da, ali ključno pitanje o kojem mi moramo da donesemo odluku je da li je postojala veza između optuženog i JNA. To je jedno od ključnih

pitanja u ovom predmetu. Ali čini mi se da ste i vi protiv primene Pravila 92bis, na isti način kao i optuženi. Vi ste jednostavno protiv te ideje, zar ne?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Mi prenosimo njegov stav o tome i sa tim u vezi dajemo alternativni argument koji omogućava da on unakrsno ispita svedoke po Pravilu 92bis. Ukoliko Pretresno veće bude odlučilo da na taj način uvrsti izjave u spis, na jedan kumulativan način, naš je stav da u tom slučaju on u najmanju ruku mora da ima pravo da sprovede unakrsno ispitivanje. Ja se tu pozivam na stav koji je ovo Pretresno veće zauzelo u ovom predmetu do sada.

SUDIJA MEJ: Ovo je predmet u kojem uvek ima prilike za unakrsno ispitivanje. Bez obzira na to kakvu odluku donesemo, uvek će biti omogućeno unakrsno ispitivanje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Pravilnik ne sadrži odredbe koje bi sprečile da se ove izjave uvrste po Pravilu 92bis. Taj deo izjave se ne odnosi na dela ili postupanje optuženog, nije dovoljno blizu optuženom da bi se tražilo, da bi se stavio zahtev da se taj deo izjave isključi. Prema tome, izdajemo nalog da se ova izjava uvrsti po Pravilu 92bis, ali da se paragrafi od 32 do 42 daju putem usmenog svedočenja i da optuženi onda ima priliku da unakrsno ispita svedoka. Mislim da druge dve stvari moramo da rešimo na privatnoj sednici.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Kad je u pitanju svedok general Mangan (Colm Mangan), mislim da možemo da ostanemo na otvorenoj sednici.

SUDIJA MEJ: Nisam shvatio da ćete, vi želite da se sada pozabavite i njegovim svedočenjem?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, zato što se zapravo radi o istom argumentu.

SUDIJA MEJ: U pitanju je isti argument? Da li želite da i ovog svedoka uskoro pozovete?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Zapravo, u ovom trenutku, on je planiran za sledeću nedelju. Planiran je za sledeću nedelju i razlog za to je, zato što je to veoma slična situacija i ja zato mislim da takođe treba sada da se raz-

motri. I takođe imamo u toj istoj dokumentaciji koja se odnosi na gospodina Dejvisa, mi smo predložili da general Mangan takođe treba da bude saslušan o svim pitanjima koja su od ključne važnosti i koja su sporna. To je situacija sa odbranom Dubrovnika, razlozi za napad na Dubrovnik, artiljerijske operacije, sve to treba da bude uživo, a sve druge stvari, koje su tek potkrepljujuće prirode, mogu biti date po Pravilu 92bis.

SUDIJA MEJ: Gospođo Uerc-Reclaf, imamo ograničeno vreme i moramo da se pozabaviti sa ove druge dve stvari, a njega ćemo da rešimo sutra. Podsetite nas na to, vратиćemo se na njega. Da li smo sada na privatnoj sednici? Ne. U redu. Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Fond za humanitarno pravo